

Κρυστάλλινη Παρτίδα

Του Γιώργου Παπαχριστοδούλου

Το παρακάτω διήγημα συμμετείχε στον διαγωνισμό δημιουργικής γραφής που διοργάνωσε η Καμπάνια «Ε, όχι και το νερό» (Θεσσαλονίκη), σε συνεργασία με την Κριτική Επιτροπή και την Περιφερειακή Ένωση Δήμων Κεντρικής Μακεδονίας.

Εκβολές του Αυγούστου και η παράσταση έρρεε στο Ρι ντελ Ω. Οι θερινές ονειρώξεις μεταξύ άμμου και σελήνης μαζί με εκείνη την αναπόφευκτη προσμονή του φθινοπώρου κινούσανε τον μύλο με τις κουβέντες, τα γέλια, τις ματιές. «Μπαίνουμε στον Υδροχόο και θα ανάψουμε φωτιές / οι καιροί...» και δώσ' του τσουγκρ!

Όταν το ασημένιο φως καθρεφτίστηκε στην αρμύρα, εκείνη, κουρντισμένη από το μεσημέρι, όσο κοιτούσε το μακρόστενο κρύσταλλο να στέκεται άδειο, στεγνό, ανέγγιχτο, το ξεστόμιζε, αφήνοντας ένα αχ να φύγει από την άκρη των ρόδινων χειλιών: «Δεν φάνηκε...». Ο κύριος Μίμης, συμπαθών του «συλλέκτη», όπως τον φωνάζανε στο καφενείο, εγκατέλειψε τότε το ταξίδι με τις πενιές και πλησίασε.

Αργά χτες, τον είχε συναντήσει να μονολογεί στην απάνω πόλη, μεταξύ της κόκκινης κρήνης και του μπαλκονιού της. Μα πουθενά νερό; Πουθενά; Βαταλαλούν οι βάτραχοι αυτόν τον μήνα, βαταλαλάνε και οι εραστές!

Στο μισοφέγγαρο ο κύριος Μίμης, παρακολούθησε τη συνέχεια: αφού ταλαντεύτηκε μεταξύ φυγής και εμφιάλωσης, ο «συλλέκτης» το αποφάσισε. Επισκέφτηκε το παρακείμενο μηχάνημα πώλησης χυμών-αναψυκτικών, έριξε με φανερή απέχθεια το πενηντάλεπτο στη σχισμή, γέμισε το κρύσταλλο. Ας είναι -στοχάστηκε- το νερό είναι νερό. Όταν ξυπνήσω, θα διυλίσω το σημαίνον και το σημαινόμενο.

Ωστόσο, άργησε να επιστρέψει. Κάτι τον ρουθούνιζε. Περπάτησε πέρα από τον πύργο, βούτηξε μήπως ανακουφιστεί. Τίποτα. Δεν

θυμόταν τι απέγινε το πλαστικό. Το παράτησε στο περβάζι, κάτω από τις πουά κουρτίνες ή το πέταξε στον κάδο ανακύκλωσης όταν εκείνο το νιαούρισμα πάνω στο δέντρο τον τρόμαξε επιταχύνοντας τις κινήσεις του;

Στην πρώτη περίπτωση η παρτίδα θα έχανε το νόημα μιας εξευγενισμένης αγνότητας, με το οποίο έντυνε τόσο καιρό τα πράγματα. Στη δεύτερη, με το ίχνος ενός προσωρινού ηθικού συμβιβασμού να έχει απομακρυνθεί, οι επόμενες κινήσεις στα τετράγωνα του άσπρου μαύρου αποκτούσαν μια επιπλέον γοητεία.

Τίποτε από τα παραπάνω δεν απασχολούσε τη Μνήμη. Πριν ξεκινήσει, έβαλε το γιασεμί στο βάζο του γραφείου, άδειασε το ποτήρι, το μετέφερε ως το ντελ Ω. Όταν ο κύριος Μίμης της επιβεβαίωσε εκείνο που ευθύς εξαρχής είχε αντιληφθεί από την άνοιξη, η υπόθεση πήρε τον δρόμο της.

Αφού ο «συλλέκτης» επιτέλους εμφανίστηκε, κάθε μεσημέρι τον περίμενε το άδειο κρύσταλλο. Εκείνη; Αμίλητο νερό. Το παιχνίδι συνεχίστηκε μέχρι εκείνο το πρωινό που τα πρωτοσέλιδα ανακοίνωσαν ότι οι κρήνες της πόλης θα αποκατασταθούν και θα λειτουργήσουν ξανά. Και αφού τα διλήμματα του «συλλέκτη» τα απαντούσε η πραγματικότητα, η Μνήμη είχε γυρίσει την παρτίδα.

Fake News: «Imprimatur και Ιεροί Λογοκριτές» | B-FEST 7 (Βίντεο)

«Imprimatur και Ιεροί Λογοκριτές» | Γιατί τα Μέσα που δημιουργούν τα fake news κηρύσσουν σταυροφορίες εναντίον τους; Παρακάτω το βίντεο της εκδήλωσης που έλαβε χώρα στις 26 Μαΐου 2018 στα πλαίσια του B-FEST 7.

Εισηγήσεις:

Μαρίνα Μειντάνη (Ασύνταχτος Τύπος)

Λουκάς Σταμέλλος (omnīatv)

Γιώργος Παπαχριστοδούλου (περ. Βαβυλωνία)

+ προβολή βίντεο, γραφικών & ντοκουμέντων

Μεσοχώρα 2007: Να Μείνει Ελεύθερος ο Ρους του Αχελώου

Γιώργος Παπαχριστοδούλου

Τον Αύγουστο του 2007, στο πρώτο κάμπινγκ ενάντια στην εκτροπή για τρεις ημέρες ο Αχελώος έγινε το σημείο συνάντησης ανθρώπων από όλη την Ελλάδα που παλεύουν για να προστατεύσουν το φυσικό περιβάλλον.

Λίγο πιο κάτω από την κεντρική πλατεία της Μεσοχώρας υπάρχει η «γραμμή 785». Χαραγμένη από τους τεχνοκράτες της ΔΕΗ, της πρώην δημόσιας και νυν σχεδόν ιδιωτικής επιχείρησης που εμπορεύεται το ηλεκτρικό, η γραμμή αποτυπώνει την ανώτατη στάθμη της λίμνης που θα δημιουργηθεί εάν λειτουργήσει το φράγμα της Μεσοχώρας, το έργο που θα βάλει μπρος για την εκτροπή του Αχελώου.

«Γραμμή 785» σημαίνει ότι, στα σίγουρα, κατακλύζονται στην «παντοδυναμία» του λιμνάζοντος νερού πάνω από 350 σπίτια, που βρίσκονται κάτω από αυτό το ύψος. Όχι βέβαια ότι τα υπόλοιπα δεν κινδυνεύουν: το σχέδιο νόμου, που δεν έχει ακόμη ψηφιστεί, προβλέπει την απαλλοτρίωση και των υπολοίπων κατοικιών για «λόγους ασφαλείας».

Πολύ απλά, εάν γίνει η εκτροπή του Αχελώου, η ΔΕΗ, το κράτος, τα κόμματα, οι «θεσσαλάρχες» και οι φίλοι τους οι εργολάβοι σβήνουν τη Μεσοχώρα από το χάρτη. Κυριολεκτικά.

Ο επερχόμενος κατακλυσμός ξεπερνά όμως τα όρια της Μεσοχώρας η οποία αγναντεύει προς τα βορειοδυτικά τον άνω ρου του Αχελώου, το σημείο όπου το ποτάμι ακόμη δεν έχει θεριέψει.

Σε αυτό το σημείο, κάτω από το χωριό, εκεί που ο Αχελώος

ονομάζεται Άσπρος εξαιτίας της άσπρης (από κροκάλες και χαλίκια) κοίτης του, έγινε το τριήμερο κάμπινγκ της Πανελλαδικής Κίνησης ενάντια στην εκτροπή από τις 24 έως τις 26 Αυγούστου 2007.

Ο κατακλυσμός του χωριού θα αλλοιώσει ανεπανόρθωτα όλα τα οικοσυστήματα που αναπτύσσονται κατά μήκος των 200 χλμ. του ρου του Αχελώου, από την Πίνδο έως τις εκβολές του στην Αιτωλοακαρνανία. Τις πρώτες συνέπειες τις έχουμε ήδη δει με τα τρία υδροηλεκτρικά φράγματα της ΔΕΗ κατά μήκος του Αχελώου στα Κρεμαστά, το Καστράκι και τον Στράτο. Το 1987, όταν η ΔΕΗ έφτιαξε την τεχνητή λίμνη του Στράτου οι πιο κοντινές ριζαριές στη θάλασσα καταστράφηκαν αφού τις έκαψε η υφαλμύρωση του εδάφους.

Το χειρότερο όλων; Το έργο έχει ημερομηνία λήξης! Σύμφωνα με τις μελέτες του ΥΠΕΧΩΔΕ η τεχνητή λίμνη στη Μεσοχώρα θα αντέξει το πολύ 40 χρόνια εξαιτίας των φερτών υλών που θα συγκεντρωθούν εκεί και θα κάνουν αδύνατη τη αποθήκευση του νερού.

Φέτος, εξαιτίας και των παγκόσμιων κλιματικών αλλαγών προφανώς, ο Αχελώος είχε λίγο νερό, τόσο που μας άφησε να τον διασχίσουμε τις τρεις ημέρες που κατασκηνώσαμε στις όχθες του, λίγο πριν συναντήσει το διαβόητο «φράγμα της ντροπής», έναν τσιμεντένιο όγκο ύψους 150 μέτρων, που έχει φτιαχτεί για να φράξει τον ελεύθερο ρου του ποταμού και να εξασφαλίσει υπερκέρδη στα λόμπι των εργολάβων του τσιμέντου, της ενέργειας και της αγροτικής-χημικής βιομηχανίας.

Η ΠΟΡΕΙΑ

Την Κυριακή 26/8, κάτοικοι της Μεσοχώρας και εκατοντάδες άνθρωποι από όλη την Ελλάδα («οι φίλοι τους» όπως τους αποκαλούσαν το προηγούμενο βράδυ στην εκδήλωση, στην κεντρική πλατεία) πορεύτηκαν προς το φράγμα. Η εικόνα των ΜΑΤ που το προστάτευαν ήταν μία ακόμη απόδειξη των αντικοινωνικών σχεδιασμών κομμάτων και ΔΕΗ. Απέναντί τους η φωνή και η ενέργεια του πλήθους: «Καίγεται η χώρα, στερεύει το νερό/ και στη Μεσοχώρα κλέβουν τον ποταμό», «Λύση δεν είναι η εκτροπή/ αλλά του κεφαλαίου η ανατροπή», «Αφήστε τα ποτάμια, αφήστε τα βουνά/ η λεηλασία σας δεν βγάζει πουθενά», «Δεν θέλουν οι εταιρείες προσκύνημα/ κάθε ποτάμι και κίνημα».

Την ίδια ώρα, η Ελλάδα καιγόταν στο βωμό του κέρδους, της «ανάπτυξης» και της κρατικής εγκατάλειψης. Τρεις κάτοικοι της Μεσοχώρας ήταν μεταξύ των θυμάτων στις πυρκαγιές της Πελοποννήσου γεγονός που οδήγησε στη σκέψη να ματαιωθεί η

ενημερωτική εκδήλωση του Σαββάτου 25/8. Τελικά πραγματοποιήθηκε μετά από παρότρυνση των ίδιων των κατοίκων και στην αρχή της τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή στη μνήμη των θυμάτων.

Στην εκδήλωση μίλησαν εκπρόσωποι από το Σύλλογο Κατακλυζομένων Μεσοχώρας, ο Δημήτρης Λυμπουρίδης από την Αιτωλική Εταιρεία Προστασίας Τοπίου και Περιβάλλοντος, ο Γιώργος Χονδρός και ο Νίκος Ιωάννου από την Πανελλαδική Κίνηση ενάντια στην εκτροπή ενώ τοποθετήθηκαν φορείς και οικολογικές ομάδες από όλη την Ελλάδα (μεταξύ άλλων Σύλλογος Προστασίας Αράχθου, Πρωτοβουλία ενάντια στις βλαπτικότητες από την Χαλκιδική, Πρωτοβουλία υπέρ του ελεύθερου κάμπινγκ από την Κρήτη, Ορειβατικός Σύλλογος Αγρινίου, Σύλλογος για την προστασία του Πηνειού ποταμού).

Το τριήμερο κάμπινγκ είχε ξεκινήσει την Παρασκευή 24/8 με την προβολή ντοκιμαντέρ για τις συνέπειες των φραγμάτων στην Κίνα και την ανοιχτή συνέλευση πολιτών στην οποία έγινε ενημέρωση για τις δράσεις και κατατέθηκαν απόψεις για την αντίσταση στο έργο της εκτροπής.

Οι τρεις ημέρες δράσεων ενάντια στην εκτροπή ήταν μία απάντηση στο κλίμα τρομοκρατίας και συκοφάντησης που εξαπέλυσαν όλο το προηγούμενο διάστημα η ΔΕΗ και οι παρατρεχάμενοι της: είναι χαρακτηριστικό ότι κυκλοφορούσαν φήμες για «βάρβαρους αναρχικούς» που θα κατέστρεφαν το χωριό, ενώ σύμφωνα με πληροφορίες «ενοχλήθηκαν» επαγγελματίες της περιοχής που βοήθησαν στη διοργάνωση του κάμπινγκ.

Οι «Κασσάνδρες» διαψεύστηκαν, ο Αχελώος βρήκε συμμάχους, η Μεσοχώρα απέκτησε φίλους αποφασισμένους να παλέψουν για να ανήκει ο άνθρωπος στη φύση, για να πάψει να συμβαίνει το αντίστροφο.

Η «γραμμή 785» δεν έχει ακόμη κατακλυστεί. Αυτό θα συμβαίνει όσο ο Αχελώος ρέει ελεύθερος, όσο οι ζωές μας αναζητούν μέσα από τη φύση το βίωμα της ελευθερίας...

*ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΗΚΕ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ, τεύχος 36, Σεπτέμβριος

2007

Το νερό δεν είναι εμπόριο
Το νερό ανήκει σε όλους

ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΕΚΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΑΧΕΛΩΟΥ

Ούτε μια σταγόνα σε κράτος

3 μέρες ελεύθερο CAMP
24-25-26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
ΜΕΣΟΧΩΡΑ ΤΡΙΚΛΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 24/8
Παιχνίδια αναπήρων αθλητών
Ποδόσφαιρο - στίβος - κολύμπι

ΣΑΒΒΑΤΟ 25/8
Ομάδες από παρβαλιοναόλους,
πανεπιστημιακούς αθλητές

ΚΥΡΙΑΚΗ 26/8
ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ ΑΚΤΙΒΙΣΤΙΚΗΣ
στο φράγμα της Μ...
έναντα στην οικολογική καταστροφή

Ολοήμερο gratis reggae club party
at Crystal Zone + Ska Skatell (free entrance)

Συναυλία ανεξάρτητων συγκροτημάτων
ROCK, PUNK, JAZZ, FUNK, SKA, REGGAE, ELECTRONIC
AKIRA PALMER, THE SOBAMING, FLY ANARCHISTS,
FACTORY COLLAPSE, ROOTS NOT SOUND SYSTEM,
ΠΡΑΧΟΝΙΑ, GIGOLETS NO WAY OUT BLEND!

Επιμέλεια: Δ. Καραγιάννης
τηλ: 6972612181 email: dkaragiannis@upl.com
Facebook: Achelous, Tel: 6972612181
http://www.achelous.com

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΑΧΕΛΩΟΥ

Μικρό Οδοιπορικό στα Μέτωπα Υπεράσπισης του Νερού

Γιώργος Παπαχριστοδούλου

Το μικρό οδοιπορικό μας στα τρέχοντα κοινωνικά μέτωπα της υπεράσπισης του νερού ως ελεύθερου φυσικού κοινωνικού αγαθού ξεκινά από την Κρήτη, μια από τις περιοχές της χώρας που αντιμετωπίζει τον κίνδυνο ερημοποίησης, όπως συμβαίνει με τη δυτική Στερεά Ελλάδα, το μεγαλύτερο μέρος της Πελοποννήσου, την ορεινή ζώνη των Ιονίων νήσων, τα νησιά του Αιγαίου, την Εύβοια και μέρος της Ηπείρου, της Θεσσαλίας και της Θράκης.

Την παραπάνω οδυνηρή προοπτική για την βιοποικιλότητα, το νερό και το έδαφος του νησιού, δεν συμμερίστηκε η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας η οποία πρόσφατα ενέκρινε το επενδυτικό σχέδιο «**Ίτανος Γαία**» που αφορά το Κάβο Σίδερο στην περιοχή της Σητείας. Ειδικότερα, πρόκειται για την περίφημη επένδυση κοντά στο Φοινικοδάσος του Βάι στην οποία εμπλέκεται άμεσα η μονή Τοπλού και μια εταιρεία βρετανικών συμφερόντων.

Τον Μάιο του 2016, 17 φορείς και 123 πολίτες προσέφυγαν για την ακύρωση του Προεδρικού Διατάγματος και παρόλο που η επίμαχη περιοχή έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000, ενώ επιμέρους τμήματά της έχουν χαρακτηριστεί ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για την ορνιθοπανίδα, το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι μπορεί να προχωρήσει ένα σχέδιο κατασκευής τουριστικών κατοικιών το οποίο, πέρα από την προώθηση του μοντέλου του μαζικού τουρισμού, απειλεί τους υδάτινους πόρους της περιοχής καθώς προβλέπει τη δημιουργία γηπέδου γκολφ. Όπως είναι γνωστό, ένα τέτοιο γήπεδο έχει μεγάλες απαιτήσεις άρδευσης, έστω και εποχικές, γεγονός που σημαίνει μεγάλη κατανάλωση νερού. Συγκεκριμένα, σε έναν χρόνο ένα γήπεδο γκολφ καταναλώνει περίπου 1.000.000 μ³ νερό, όσο καταναλώνει, δηλαδή, την ίδια χρονική περίοδο μια πόλη με πληθυσμό 11.000 κατοίκων! Αναρωτιέται λοιπόν κανείς ποιες θα

είναι οι επιπτώσεις από τη συγκεκριμένη επένδυση όσον αφορά την επάρκεια του νερού στην πλέον ξηροθερμική περιοχή της Ευρώπης, που ήδη από το 1995 έχει ενταχθεί στις επικίνδυνες για ερημοποίηση περιοχές.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η απόφαση του ανώτατου ακυρωτικού δικαστηρίου μπορεί να αποκτήσει πιλοτικό χαρακτήρα για αντίστοιχα σχέδια που απειλούν τους φυσικούς πόρους και προωθούνται με τη μέθοδο του *fast track* την οποία εγκαινίασε το παλιό πολιτικό σύστημα των ΝΔ-ΠΑΣΟΚ και υιοθετεί σήμερα, με μαεστρικό τρόπο, η πρώτη φορά Αριστερά. Όπως αναφέρεται στην απόφαση, το επενδυτικό σχέδιο, έχει χαρακτηριστεί από το 2012 στρατηγική επένδυση με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων, που σημαίνει ότι για να εξυπηρετηθεί μια επιθετική επιχειρηματικότητα, παρακάμπτονται οι αντιρρήσεις των περιβαλλοντικών οργανώσεων και των πολιτών και η περιβαλλοντική νομοθεσία.

▪ ΡΕΘΥΜΝΟ:

Η προστασία του νερού απασχολεί και όσους αντιστέκονται σε φαραωνικές εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν το νερό για ενεργειακούς σκοπούς, μακριά από τις κοινωνικές ανάγκες.

Σε πρόσφατη ανακοίνωσή της η **Συντονιστική Ομάδα Ρεθύμνου του Παγκρήτιου Δικτύου κατά των βιομηχανικών ΑΠΕ** αναφέρεται στον υβριδικό σταθμό της ΤΕΡΝΑ στο φράγμα Ποταμών. Σημειώνει: «Το φράγμα Ποταμών σχεδιάστηκε για “την άρδευση του κάμπου του Ρεθύμνου και την ουσιαστική ενίσχυση της υδροδότησης του Δήμου Ρεθύμνου”. Όλες οι εγκρίσεις Περιβαλλοντικών Όρων που του έχουν δοθεί αφορούν αποκλειστικά την ύδρευση των δήμων Ρεθύμνου και Αρκαδίου και την άρδευση 25.820 στρεμμάτων σε δήμους Ρεθύμνου και Αρκαδίου. Ωστόσο, λίγο πριν τα εγκαίνια του φράγματος το 2009, άρχισαν να προετοιμάζουν την κοινή γνώμη για την “ενεργειακή αξιοποίηση” του».

Μετά την υπογραφή της συμφωνίας με την ΤΕΡΝΑ, το 2012, ο Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης ΑΕ συμπεριφέρεται πλέον

απροκάλυπτα ως πλασιέ, διαφημίζοντας το “μεγάλο αναπτυξιακό έργο”, τον υβριδικό της ΤΕΡΝΑ», συνεχίζει η επιτροπή και θέτει το ακόλουθο ερώτημα:

«Για ποιόν είναι “αναπτυξιακό” ένα έργο που θα καταστρέψει ανεπιστρεπτί τόσες προστατευόμενες περιοχές σε Ρέθυμνο, Αμάρι και Σητεία για να παράγεται ρεύμα 50 MW για 8 ώρες μόνο την ημέρα, το οποίο θα πουλιέται στο δίκτυο προς 236 ευρώ η μεγαβατώρα όταν η λιανική τιμή της μεγαβατώρας στο διασυνδεδεμένο δίκτυο είναι 70 ευρώ;»

Με λίγα λόγια: Τόσα χρόνια, η προπαγάνδα των εταιρειών ΑΠΕ υποστήριζε ότι θα σωθεί ο πλανήτης με την αξιοποίηση του ήλιου και του αέρα και θα κλείσουν τα θερμοηλεκτρικά εργοστάσια. Κι αφού ξεριζώθηκαν χιλιάδες στρέμματα πολύτιμης βλάστησης και τσιμεντώθηκαν βουνά για να γεμίσουν ανεμογεννήτριες, η ΤΕΡΝΑ ομολογεί πως όχι μόνο δεν μας σώζουν οι ανεμογεννήτριες αλλά το ασταθές ρεύμα που παράγουν δημιουργεί προβλήματα στο δίκτυο και στα θερμοηλεκτρικά εργοστάσια!».

• ΦΘΙΩΤΙΔΑ:

Αρνητικές μπορεί να αποδειχτούν οι εξελίξεις όσον αφορά το νερό στην περιοχή της Φθιώτιδας. Όπως ανακοίνωσε στις 24 Ιουλίου το υπουργείο Τουρισμού υπογράφηκε το Προεδρικό Διάταγμα για την οριοθέτηση του Atalanti Hills, της πρώτης Περιοχής Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ) σε μη παραθαλάσσια περιοχή στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στον Έξαρχο της Αταλάντης.

Στην ανακοίνωσή του το υπουργείο υποστηρίζει ότι βασικό χαρακτηριστικό της επένδυσης αποτελεί «το περιορισμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα καθώς οι κτηριακές εγκαταστάσεις θα καλύψουν μόνο το 2,56% της συνολικής έκτασης της ΠΟΤΑ, δηλαδή 420 από τα 12.500 στρέμματα».

Δεν λέει ωστόσο κουβέντα για την κατασκευή τριών γηπέδων γκολφ (18 οπών το καθένα), τα οποία απειλούν να στραγγίσουν τα υδάτινα αποθέματα της περιοχής. Όπως αναφέραμε στην αρχή, ένα

γήπεδο γκολφ απαιτεί ετησίως όσο νερό καταναλώνει μια πόλη με πληθυσμό 11.000 κατοίκων.

Τι άλλες επιπτώσεις στο περιβάλλον έχει όμως ο τουρισμός τύπου γκολφ;

Για να συντηρηθεί ο χλοοτάπητας των γηπέδων απαιτείται επίσης εντατική χρήση φυτοφαρμάκων, τα οποία είναι κυρίως χημικά και όχι οργανικά. Έτσι, προκαλείται ρύπανση και αλάτωση του εδάφους, ρύπανση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων καθώς και της τοπικής ατμόσφαιρας. Η εγκατάσταση γηπέδων γκολφ έχει ως αποτέλεσμα την αλλαγή των χρήσεων γης, μέσα από τη δημιουργία μεγάλης κλίμακας υποδομών, σε βάρος παραγωγικών δραστηριοτήτων όπως η γεωργία.

Πώς συμβιβάζεται λοιπόν το συγκεκριμένο μοντέλο τουριστικής μονοκαλλιέργειας με την δημόσια συζήτηση που αναπτύσσεται, εν μέσω οικονομικής ύφεσης, για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας, όταν δεσμεύεται ένας πολύτιμος φυσικός πόρος όπως το νερό;

▪ ΕΥΒΟΙΑ:

Στην ίδια περιοχή, αυτήν της Στερεάς Ελλάδας, το τελευταίο χρονικό διάστημα δραστηριοποιείται εκ νέου η ομάδα πολιτών για τη διάσωση και ανάδειξη του υγροβιότοπου του Κολοβρέχτη. Ο υγροβιότοπος βρίσκεται στα σύνορα των δήμων Μεσσαπίων-Διρφύων και Χαλκιδέων, μεταξύ Ψαχνών και Νέας Αρτάκης, στην κεντρική Εύβοια. Στον Κολοβρέχτη έχουν καταγραφεί 193 είδη πουλιών εκ των οποίων τα 56 προστατευόμενα (ερωδιοί, χαλκόκοτες, γλαρόνια, πρασινοκέφαλες πάπιες, γερακίνες, καλημάνες).

Την τελευταία 30ετία η λογική του κέρδους σε βάρος Φύσης-Κοινωνίας, η συστηματική αδιαφορία πολιτείας και αυτοδιοίκησης, παρά τις κατά καιρούς αναλαμπές, πλήττουν θανάσιμα τον υγροβιότοπο. Με τον χρόνο ο Κολοβρέχτης υποβαθμίζεται περιβαλλοντικά, μειώνεται η έκτασή του, ενώ οι πολίτες της περιοχής στερούνται την πρόσβαση σε ένα σημαντικό φυσικό και κοινωνικό πόρο.

Η ομάδα πολιτών διεκδικεί την άμεση απομάκρυνση των καταπατητών, την προστασία της καμμένης περιοχής, την φυσική αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημιάς, όπως προβλέπει η ελληνική και κοινοτική νομοθεσία, την απόδοση των καταπατημένων εκτάσεων στον υγρότοπο, τη διενέργεια συστηματικών ελέγχων με δημιουργία παρατηρητηρίου της ρύπανσης των νερών, τη δημιουργία ενός δημόσιου προγράμματος διαχείρισης του βιότοπου, την εγκατάσταση παρατηρητηρίων για τα πουλιά, τη μελέτη της χλωρίδας και της πανίδας, την προώθηση του ήπιου φυσιολατρικού τουρισμού, της παράκτιας αλιείας.

▪ ΒΟΛΟΣ:

Τον αγώνα τους για την προστασία του νερού από τη ρύπανση συνεχίζουν και οι κάτοικοι του Βόλου, όπου φέτος συγκροτήθηκε η *Συμμαχία για το Νερό*. Η *Συμμαχία για το Νερό*, η οποία αντιστέκεται σθεναρά στη χλωρίωση των πηγαίων νερών στα χωριά του Πηλίου, αγωνίζεται με στόχο την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και του νερού ως κοινωνικό και δημόσιο αγαθό.

Για την έξαρση του φυτοπλαγκτόν, η οποία παρατηρήθηκε φέτος στις ακτές του Παγασητικού κόλπου, θεωρεί ότι απαιτείται η έγκυρη και επιστημονική μελέτη του φαινομένου έτσι ώστε να εντοπιστούν και να αντιμετωπιστούν οι πραγματικές αιτίες που το προκαλούν. Την ίδια ώρα καθολικό αίτημα της κοινωνίας είναι από τη μια η λειτουργία του Βιολογικού Καθαρισμού στο μέγιστο βαθμό και από την άλλη η προστασία της θάλασσας από κάθε είδους ρύπανση (βιομηχανικά λύματα, κοκ).

▪ ΘΑΣΟΣ:

Προβλήματα με την υδροδότηση της αντιμετωπίζει αυτό το καλοκαίρι η θάσος. Σε ανακοίνωση της με ημερομηνία 26 Ιουλίου, η ανοιχτή επιτροπή θάσος νερό SOS σημειώνει:

«Οι διακοπές υδροδότησης στη θάσο δεν οφείλονται σε ανομβρία. Όπως τονίζουν όλοι οι ειδικοί επιστήμονες έχουμε υπερεπαρκείς βροχές, ενώ και το έδαφος του νησιού μας είναι ιδανικό για να

συγκρατεί το νερό, χάρη στη σύσταση και τη διαμόρφωσή του. Η λειψυδρία οφείλεται στην ανορθολογική διαχείριση του υπεράφθονου φυσικού νερού από τη ΔΕΥΑΘ. Είτε αυτή οφείλεται σε ανικανότητα είτε σε ανομολόγητα σχέδια, το αποτέλεσμα είναι το ίδιο. Το νησί μας καίγεται. Οι ζωές μας βλάπτονται. Η δημόσια υγεία κινδυνεύει. Οι επιχειρήσεις μας ζημιώνονται. Μπορούμε και πρέπει να τα σταματήσουμε όλα αυτά. Το οφείλουμε στους εαυτούς μας και στα παιδιά μας.

Δυστυχώς, τα προβλήματα αυτά απαξιώνουν τον δημόσιο χαρακτήρα της ΔΕΥΑΘ προετοιμάζοντας το έδαφος για την ιδιωτικοποίησή της. Σε όλες τις χώρες που έπεσαν στα νύχια των πολυεθνικών, οι ιδιωτικοποιήσεις ξεκίνησαν με τέτοιες διακοπές και υποβάθμιση της ποιότητας του νερού. Έτσι ο κόσμος, που αγνοεί τον πραγματικό υπαίτιο, εξεγείρεται ενάντια στη δημόσια ύδρευση, ελπίζοντας ότι κάποια πολυεθνική-επενδυτής θα φέρει βελτιώσεις. Αυτό όμως που έγινε παντού όπου προχώρησε η ιδιωτικοποίηση, ήταν η πολυεθνική να αρπάξει τις υποδομές, να πολλαπλασιάσει την τιμή του νερού για να αυξήσει τα κέρδη της και να χειροτερέψει δραματικά τις παροχές για να μειώσει τα έξοδά της».

Η επιτροπή διοργανώνει συναυλία με τη συμμετοχή του Αργύρη Μπακιρτζή, την Παρασκευή 4 Αυγούστου, στις Αποθήκες του Μεταλλευτικού Συγκροτήματος θάσου (Παλατάκι) Λιμεναρίων.

▪ ΣΚΙΟΥΡΙΕΣ:

Το νερό βρίσκεται στο επίκεντρο του αγώνα και στην κατεχόμενη ΒΑ Χαλκιδική, όπου αυτές τις ημέρες στη Μεγάλη Παναγιά διοργανώνεται δεκαήμερο αγώνα με εκδηλώσεις, συζητήσεις και δράσεις στο βουνό το οποίο προορίζεται να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα της Ελντοράντο Γκολντ και της ανεξέλεγκτης μεταλλευτικής δραστηριότητας. Όπως τονίζουν οι κάτοικοι της περιοχής οι υδατικοί πόροι της ΒΑ Χαλκιδικής αφήνονται στο έλεος της εταιρείας Ελληνικός Χρυσός, το επενδυτικό σχέδιο της οποίας προβλέπει μαζικές αποστραγγίσεις και υποβάθμιση της ποιότητάς τους καθώς το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής

Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας που εγκρίθηκε το 2014, δεν είχε στόχο την προστασία των νερών της περιοχής αλλά την προστασία των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων και του εγκεκριμένου Επενδυτικού Σχεδίου της Ελληνικός Χρυσός.

▪ ΑΧΕΛΩΟΣ:

Ολοκληρώνουμε το οδοιπορικό μας με τη μάχη – σύμβολο του οικολογικού κινήματος, μια μάχη που αφορά την υπεράσπιση του φυσικού περιβάλλοντος των κοινών αγαθών από τη λεηλασία της «ανάπτυξης», ό,τι προσωπείο κι αν φοράει αυτή. Πρόκειται φυσικά για την εκτροπή του Αχελώου, σχέδιο το οποίο δεν εγκαταλείπεται από τη στιγμή που το υπουργείο περιβάλλοντος, και προσωπικά ο αναπληρωτής υπουργός Περιβάλλοντος Σωκράτης Φάμελλος, προωθούν τη λειτουργία του μεγάλου υδροηλεκτρικού φράγματος στη Μεσοχώρα, που αποτελεί έργο κεφαλής στο σχέδιο της εκτροπής.

Το μέτωπο κατά του φράγματος μεγαλώνει με κορύφωση τον μήνα Αύγουστο με διαδήλωση στη Μεσοχώρα την Κυριακή 13 Αυγούστου, ενώ τις προηγούμενες ημέρες διοργανώνονται δραστηριότητες από τους κατοίκους του χωριού, την αυτόνομη συνάντηση αγώνα και το πανελλαδικό δίκτυο «Μεσοχώρα-Αχελώος SOS».

Σε ανακοίνωση του το δίκτυο επισημαίνει «το κράτος και η ΔΕΗ αντιμετωπίζουν το ποτάμι, τα νερά και, γενικότερα, τους φυσικούς πόρους, σαν αντικείμενο εκμετάλλευσης και σαν μέσο για να αντληθούν υλικοί πόροι. Ανοίγουν διάπλατα τον δρόμο στην ιδιωτικοποίηση των νερών και της ενέργειας. Δεν νοιάζονται για το αν και το νέο τους σχέδιο θα συνεχίσει να έχει τεράστιες περιβαλλοντικές επιπτώσεις και αν θα οδηγήσει στον αφανισμό της Μεσοχώρας». Καταλήγοντας απαιτεί την οριστική ακύρωση του σχεδίου εκτροπής και το γκρέμισμα του φράγματος Μεσοχώρας.

***Το οδοιπορικό μεταδόθηκε ραδιοφωνικά τη Δευτέρα 31 Ιουλίου στην αυτοδιαχειριζόμενη εκπομπή «Πάγιες και διαρκείς ανάγκες στην ΕΡΤ Χανίων». Το ηχητικό της εκπομπής εδώ:**

Ένας Πλανήτης Εν Κινήσει

Γιώργος Παπαχριστοδούλου

Τι καταγράφει η παγκόσμια κοινωνική κίνηση; Ας την αντικρίσουμε ως εκείνο που συμβαίνει, ως δρώντα υποκείμενα - όχι ως τουρίστες ή άτομα ενός άλλου πλανήτη. Άλλωστε, η εξωπλανητική πιθανότητα δεν διαφέρει από το μεταφυσικό ψεύδος. Πολλοί κόσμοι συγκρούονται, διαπλέκονται, συνθέτουν έναν κόσμο πολύπλοκο στον οποίο η απλότητα στον βίο καταδικάζεται ως κάτι το εκτός εποχής.

Εντούτοις, κάθε φορά που η καθημερινή ζωή ακολουθεί τις δαιδαλώδεις διαδρομές του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος, όποτε οι κληρονόμοι ενός μεγιστάνα αναζητούν τους μεταθανάτιους καρπούς ενός προκλητικού πλούτου που συγκεντρώθηκε επάνω στην εκμετάλλευση χιλιάδων ανθρώπων και φυσικών πόρων, κάθε στιγμή που η γοητεία του χρήματος μας κυριεύει, η ζωή ντύνεται ένα άλλο νόημα.

Νόημα πέρα από το αυτεξούσιο του υποκειμένου, νόημα με ελαφρύ περιεχόμενο και βαρύ πορτοφόλι, νόημα όπου η αγορά, με την αμιγώς οικονομική της έννοια, την έννοια της οικονομικής συναλλαγής και της μεγέθυνσης, παίρνει το πάνω χέρι για να χαστουκίσει τα θύματα της.

Είναι όμως η ζωή μετρήσιμο μέγεθος; Μπορεί η φύση να λειτουργήσει με ποσοστά, όπως σοφά επισημάνθηκε δέκα χρόνια πριν, όταν άνοιξε εκ νέου η υπόθεση της εκτροπής του ποταμού Αχελώου προς τη Θεσσαλία και του βυθίσματος της Μεσοχώρας, υπόθεση η οποία απασχολεί εκ νέου το οικολογικό ρεύμα στην Ελλάδα;

Η απάντηση των οικονομολόγων, των πολιτικάντηδων, των δημοσιογράφων, ακόμη και των απλών ανθρώπων που μηρυκάζουν τον

χυλό της τηλεόρασης ή εσχάτως του ίντερνετ, όλων όσοι λατρεύουν την «ξεδοντιάρα» ανάπτυξη είναι ότι ο βίος, η φύση, το σύμπαν είναι μετρήσιμα μεγέθη, μεγέθη σε μια σημαδεμένη μαθηματική εξίσωση, όπου η λύση -πάντοτε- θα έχει ένα αποτέλεσμα. Προδιαγεγραμμένο ή εν πάσει περιπτώσει, με ευνοημένους όσους είχαν μαζέψει χρήμα, προβλέπει γεγονότα, συγκεντρώνει εξουσία και νευρώσεις, με κερδισμένη την περίφημη ιδεολογία της ανάπτυξης -της προόδου παλαιότερα.

Σε μια ζωή χωρίς όρια, άρα χωρίς τη δυνατότητα της δημοκρατίας, άρα χωρίς την αίσθηση του πεπερασμένου.

Πλάνωνται πλάνην οικτράν! Και σε αυτή την παγκόσμια πλάνη, της πολιτικής ως επάγγελμα των ειλημμένων αποφάσεων των ελίτ και της κοινωνίας ως θεατή των αποφάσεων αυτών, είναι η ίδια η κοινωνική κίνηση του καθενός και της καθεμιάς που επιδιώκει να επιβεβαιώσει το ρητό ότι «πέτρα που κυλάει δεν χορταριάζει».

Με μικρές, απλές, καθημερινές πράξεις, όπως έλεγε ο αμερικάνος στοχαστής Χαουαρντ Ζιν, τον οποίο φιλοξένησε το 1^ο B-Fest, το 2009.

Το αυτοπροσδιοριζόμενο ως κοινωνικό κίνημα, λ.χ. στην Ελλάδα, με ελάχιστες εξαιρέσεις, ψάχνει να βρει απαντήσεις για το κλίμα συλλογικής απάθειας που έχει κυριαρχήσει -προσωρινά- στη μεταΣυΡΙΖΑ εποχή. Δεν αναρωτιέται «τι κάνουμε τώρα». Αναρωτιέται διαρκώς και αυτοαναφορικά, «για ποιον λόγο προδοθήκαμε, ποιοι φταίνε», κτλ.

Η διάψευση των προσδοκιών από την επ-άνοδο της Αριστεράς στην κυβερνητική εξουσία μιας μισο-ευρωπαϊκής χώρας έχει παράγει περισσότερη μιζέρια, λιγότερη πολιτική.

Η θητεία του Συριζα θα έπρεπε να αποτελεί το βαρόμετρο για το πού οδηγεί η ταύτιση του κρατικού με το δημόσιο, το σημείο αναφοράς για τη σημασία πολιτικών στρατηγικών όπως εκείνη των Ζαπατίστας περί μη κατάληψης της εξουσίας, την απεικόνιση της μεγάλης μάχης που δίνουν καθημερινά υποψιασμένοι άνδρες και

γυναίκες σε όλον τον πλανήτη, από τη Ντακότα έως τις Σκουριές στη Χαλκιδική ενάντια στον οδοστρωτήρα της ανάπτυξης, ενάντια στη λυσσασμένη επιθετικότητα του παγκόσμιου κεφαλαίου. Αντ' αυτού βλέπουμε τον δημόσιο λόγο, με τα πάντοτε πρόθυμα συστημικά μίντια, να κυριαρχείται από την συζήτηση περί «κακών» Γερμανών, περί Άγγλων που πάντοτε μας διαιρούν, περί Αμερικανών που υλοποιούν το σχέδιο Κίσινγκερ και άλλα που θα ήτανε αστεία εάν δεν έριχναν κι άλλο νερό στον μύλο της ανάθεσης, της ενίσχυσης του πατριδοκάπηλου λόγου και της χρυσαυγίτικης νοοτροπίας.

Με άλλα λόγια, το ότι η ελληνική κυβέρνηση θα αποδεικνυόταν ο καλύτερος μαθητής στη υλοποίηση του νεοφιλελεύθερου σχεδίου του θατσερικού *There Is No Alternative (TINA)* -δεν υπάρχει εναλλακτική- είναι κάτι το οποίο το αναμέναμε, ενώ πολλοί το εύχονταν ώστε να δικαιωθούν εκλογικά επιβεβαιώνοντας την κλειστότητα του πολιτικού τους λόγου.

Εκείνο που συγκαλύπτουν, όμως, είναι η επιθετική επιστροφή της λατρείας της «ανάπτυξης», σε κάθε της εκδοχή, με πρόσχημα την περίφημη επιβίωση -ποιοι σε βάρος ποιων αραγε, μήπως διάσημοι-άσημοι για να μιλήσουμε με όρους τηλεοπτικής τοξικότητας.

Στο πλαίσιο αυτό, τα ελεύθερα φυσικά αγαθά όπως το νερό βαδίζουν προς πλήρη ιδιωτικοποίηση, η ενέργεια συγκεντρώνεται όλο και περισσότερο σε λίγα χέρια, ο δημόσιος χώρος εμπορευματοποιείται και πωλείται στους χρήστες, όπως επιχειρείται στην περίπτωση του άλσους στη νέα Φιλαδέλφεια, δημόσιοι συλλογικοί πόροι περιφράσσονται και εντάσσονται στη σφαίρα μιας παγκόσμιας παραγωγής η οποία πασχίζει να επιβεβαιώσει ότι διατηρεί κάτι από την παλιά εκείνη αίγλη του μοναδικού, σχεδόν μαγικού προϊόντος. Το παράδειγμα της ΕΡΤ την οποία διαχειρίζεται μια συμμαχία αγοράς και συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας, μακριά από τα μάτια της κοινωνίας, είναι χαρακτηριστικό.

Ζούμε την κατάρρευση του φαντασιακού της Δύσης, την καθολίκευση του κινεζικού προτύπου μιας παραγωγικής

διαδικασίας στηριγμένης στην εκμετάλλευση εργοστασιακού τύπου πέρα από τα σύνορα, βιώνουμε εκείνο που στοχαστές περιγράφουν ως το τέλος της εθνικής πολιτικής. Το τελευταίο σίγουρα δεν το υποστηρίζει η παγκόσμια Αριστερά, κομμάτια της οποίας γοητεύτηκαν από τη δήθεν αντισυστημικότητα ενός χυδαίου Τραμπ που κυριάρχησε, εκλογικά, σε βάρος του κυνισμού ενός σκληρού και πολεμοχαρούς μπλοκ συμφερόντων. Η νίκη Μακρόν στη Γαλλία ανατρέπει το σχήμα αδυνατώντας ταυτόχρονα να εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο έχει ήδη δημιουργηθεί ένας παγκόσμιος δημόσιος χώρος, αλλού με αίμα, στερήσεις και διώξεις, αλλού με μια επιστροφή σε σημασίες, κοινωνικά επινοήματα, όπως η άμεση δημοκρατία και η προοπτική μιας συμβιωτικής κοινωνίας που αντιμετωπίζει τη φύση όχι εχθρικά, αλλά ως τον απαραίτητο οικολογικό όρο για μια ελεύθερη κοινωνία.

Σε αυτή την κατεύθυνση το ίντερνετ σε συνδυασμό με μία γνώση, μία συλλογική εμπειρία που διαμοιράζονται, συχνά με μικρό οικολογικό αποτύπωμα, λειτουργούν ως επιταχυντές της κοινωνικής κίνησης, ως τα εργαλεία εκείνα με τα οποία το συλλογικό άτομο του 21^{ου} αιώνα θα προσπαθήσει να συμμετέχει στον δημόσιο χώρο και χρόνο. Το αν, τότε, πώς και με τι όρους θα συμβεί αυτό, ας το αφήσουμε στο ίδιο το άτομο, στην ίδια την κοινωνία. Το B-FEST, όπως πολλές αυτοοργανωμένες, μικρές σε κλίμακα, κοινωνικά χρηματοδοτούμενες απόπειρες, με τη διαδρομή, την ιστορία του, το παρόν και το πιθανό μέλλον του, είναι μια ευκαιρία για αυτό!

*Το παρόν κείμενο δημοσιεύεται στο [νέο τεύχος του Περιοδικού Βαβυλωνία](#)

Οι Τζαμάλες στην ΟΑΣΗ και οι Αποκριές της ως Προοπτική

Γιώργος Παπαχριστοδούλου

Ένας λόγος που ο πολύχρονος αγώνας για την 'ΟΑΣΗ' άφησε κρίσιμες παρακαταθήκες στη διεκδίκηση του δημόσιου χώρου και χρόνου στα Γιάννενα ήταν οι τζαμάλες.

Η πρωτοβουλία 'Πολίτες για την ΟΑΣΗ' άναψε την πρώτη αποκριάτικη φωτιά στο προαύλιο του εγκαταλελειμμένου κτιρίου, το Φεβρουάριο του 2009.

Στο κέντρο της πόλης, ανάμεσα στην πάνω και την κάτω πλατεία. Η διεκδίκηση και το ζωντάνεμα του δημόσιου χώρου, πέρα από την κρατική-δημοτική ή ιδιωτική διαχείριση, συνδέθηκε με τον χορό, το κέφι, την αυτόοργάνωση, την συνεργασία, την άμεση δημοκρατία. Η πρωτοβουλία των πολιτών, σχεδόν τυχαία, έπιασε το μακραίωνο νήμα ενός εθίμου το οποίο αποτελεί κρίσιμο συμβολικό κεφάλαιο για την ιστορική διαδρομή της πολιτείας της Παμβώτιδας, μιας δραστηριότητας η οποία κάθε χρόνο κινητοποιεί ανθρώπους κάθε ηλικίας και κοινωνικής διαστρωμάτωσης με πυρήνα την γειτονιά, τον σύλλογο. Είναι χαρακτηριστικό ότι στα Γιάννενα κάθε αποκριά ανάβουν πάνω από εξήντα τζαμάλες δημιουργώντας ένα σημειακό δίκτυο το οποίο επιτρέπει στο άτομο να κινηθεί με τα πόδια του, όσο το δυνατόν πιο ελεύθερα, στο χώρο.

Η Κυριακή της αποκριάς στα Γιάννενα, όπως συμβαίνει κι αλλού, αποτελεί μια στιγμή ανοιχτή σε ερμηνείες, μια στιγμή στην οποία συγκρούονται και παράγουν αποτέλεσμα η αυτενέργεια του ανθρώπου, με μια διονυσιακή χροιά, και το εξουσιαστικό παράδειγμα το οποίο αποσύρεται για λίγο από τη διαχείριση της ατομικής και συλλογικής αξιοπρέπειας.

Καθώς η Αποκριά διατηρεί μια αθυρόστομη, στα όρια του ριζοσπαστικού, έκφραση του ανθρώπινου πνεύματος, πάντοτε οι

εξουσίες επιχειρούσαν να την καλουπώσουν στο πλαίσιο τους-όταν δεν την αφόριζαν από άμβωνος.

Λ.χ. η εμπορευματοποίηση των εθίμων με διοργανώσεις όπως η **‘λευκή νύχτα’** – ανοιχτά εμπορικά καταστήματα με ντε φάκτο επέκταση του ωραρίου των υπαλλήλων- την οποία επέλεξε φέτος ο Δήμος Χαλκιδίων σε συνεργασία με τον εμπορικό σύλλογο της πόλης ή η συστηματική εμπορική εκμετάλλευση του καρναβαλιού της Πάτρας, συνιστούν τέτοιου είδους καλουπώματα. Δικαιολογημένα ως έναν βαθμό, ειδικά όταν απουσιάζει η αυτενέργεια στην πρώτη μονάδα, τη συνοικία, τη γειτονιά, το χωριό.

Έτσι το κενό στη διαχείριση του ελεύθερου χρόνου το καλύπτουν οι χορηγοί, οι δημόσιες σχέσεις, τα πνευματικά κέντρα των **‘ειδικών’** του κυρίαρχου πολιτισμού, οι μάνατζερς, όλη η αλυσίδα διαχείρισης της πολιτισμικής μικρο-μεγαλο-βιομηχανίας.

Όσες δημοτικές αρχές, πάντως, στηρίζουν στο ελάχιστο, από το πλάι, τις πρωτοβουλίες ή συλλόγους, χωρίς να επιβάλλουν επιλογές, δεν βγαίνουν χαμένες.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΟΑΣΗ

Την εστία που είχε δημιουργήσει ο Άρης Κωνσταντινίδης στο εσωτερικό του κτιρίου, στο πλαίσιο μιας κοινοτικής αντίληψης που είχε για την αρχιτεκτονική, στα όρια μεταξύ παραδοσιακού και μοντέρνου, εντός μιας δικής του αντίληψης περί ελληνικότητας (1), η πρωτοβουλία πολιτών την μετέφερε στον τότε περιφραγμένο δημόσιο χώρο (2).

Ο προηγούμενος ενοικιαστής, με την ανοχή του δήμου και των αρμοδίων υπηρεσιών του υπουργείου Πολιτισμού, την είχε γκρεμίσει!

Η κίνηση της πρωτοβουλίας απελευθέρωσε τη δυναμική και την φαντασία του ατόμου, ενώ υπενθύμισε στους κατοίκους, αλλά και τους επισκέπτες, μια άλλη σημαντική διάσταση του δημόσιου χώρου, εκείνην του παιχνιδιού και της επικοινωνίας σώμα με

σώμα, χνώτο με χνώτο, χέρι με χέρι. Έκτοτε, διοργανώθηκαν άλλες τέσσερις τζαμάλες στις οποίες συμμετείχαν όλοι. Κι όταν λέμε όλοι – εννοούμε όλοι. Οι παλιοί γιαννιώτες, η νεολαία, φοιτητές και άλλοι, οι μετανάστες, οι επισκέπτες, οι ‘αποκλεισμένοι’. **Οι τζαμάλες, η μουσική, ο χορός, η επικοινωνία, το κοινωνικό άτομο, διένοιξαν έναν τόπο μη κερδοσκοπικό, εκτός κρατικής-ιδιωτικής διαχείρισης, έφτιαξαν ένα ‘δοχείο ζωής’ όπως θεωρούσε τα κτίρια του ο Κωνσταντινίδης.**

Αξίζει μικρής αναφοράς το τι επακολούθησε με κατάληξη το 2016 όταν το κτίριο αποκαταστάθηκε αρχιτεκτονικά στην αρχική του μορφή – χωρίς φυσικά να καλύπτει τους αρχικούς στόχους της πρωτοβουλίας η λειτουργία του εκ νέου με χαρακτήρα ιδιωτικής επιχείρησης, με όρους ημι-ιδιωτικού χώρου, όπως το θέτει ο γεωγράφος Ντέιβιντ Χαρβεν (3): πάνω από τριάντα κυριακάτικα καφενεία, δημιουργία μικρού ανθόκηπου, συνελεύσεις αυτοοργανωμένων ομάδων, συναυλίες χιπ-χοπ και άλλων σύγχρονων μουσικών ρευμάτων, οι ημέρες των ‘Αγανακτισμένων’ το 2011, συλλογικές κουζίνες, το παζάρι αλληλεγγύης ‘άμα θέλεις φέρνεις, ό,τι θέλεις παίρνεις’ που υπήρξε το πρόπλασμα για τη δημιουργία του ανταλλακτικού-χαριστικού παζαριού του μπαχτσέ, δημόσιες συζητήσεις και προτάσεις για μια όαση αληθινή ‘ΟΑΣΗ’ σε μια πλατεία πεζόδρομο.

Σε αυτό το αυτόνομο και διαρκές εργαστήριο πράξης και στοχασμού για τα ζητήματα κοινωνίας, πόλης, περιβάλλοντος, διαχείρισης κοινών πόρων, η τζαμάλα θα παραμένει πάντοτε η κοινή μας ανάμνηση, το υλικό και συμβολικό αποτύπωμα της συμμετοχής στο δημόσιο χώρο και χρόνο. Αποδεικνύοντας ταυτόχρονα ότι το παιχνίδι, ο χορός, η πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία μπορούν, μαζί με την άμεση δημοκρατία, να συνθέσουν σε εκείνους τους ελεύθερους κοινωνικούς χώρους, όπου η εξουσία κράτους και κεφαλαίου χάνει το κύρος της.

*Στη μνήμη του Ναπολέοντα Παπαδόπουλου που μας έμαθε τη σημασία της λέξης συναγωνιστής μεταδίδοντας μας το πάθος και την επιμονή για τα κοινά.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Τις αντιλήψεις του Άρη Κωνσταντινίδη για το περιεχόμενο της ελληνικότητας σε σχέση με τη δική του αντίληψη για την αρχιτεκτονική διερευνά ο Αλέξανδρος Κιουπκιολής στο άρθρό του 'Η μετα-αποικιοκρατική μας συνθήκη και το αντι-παραδειγμα του Άρη Κωνσταντινίδη' στο περιοδικό 'Έρμα' – Μάιος 2016, εκδ. Εξάρχεια. Ο τρόπος που ο Κιουπκιολής διαβάζει την παραταθήκη Κωνσταντινίδη, δίνοντας έμφαση στη διάσταση της κοινωνικής αυτοδημιουργίας πέρα από την αποικιοκρατική κυριαρχία της νεωτερικής δύσης και των παραδόσεων, συνεισφέρει θετικά στο διάλογο για το νόημα της αρχιτεκτονικής του δημιουργού της ΟΑΣΗΣ.

2. Στις περιπέτειες της ΟΑΣΗΣ αναφέρεται το άρθρο της αρχιτεκτόνισσας μηχανικού Άλεξ Μπέγκα με τον τίτλο ['Ο ανιστόρητος σχολιασμός των αρχιτεκτονικών έργων ως εργαλείο συναλλαγής: Το παράδειγμα της ΟΑΣΗΣ'](#)

3. [Για μια δημόσια «ΟΑΣΗ», χωρίς περιφράξεις – Του Γιώργου Παπαχριστοδούλου](#)

ΔΙΑΒΑΣΤΕ: το ιστολόγιο των πολιτών για την ΟΑΣΗ [εδώ](#)

Κύπρος: Στα Γρανάζια του Διεθνούς Κεφαλαίου και του Εθνικισμού

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ:

Δεκατρία χρόνια μετά την απόρριψη του σχεδίου Ανάν για την επανένωση της Κύπρου, γινόμαστε θεατές ενός κύκλου διαπραγματεύσεων για τον ίδιο σκοπό. Για άλλη μια φορά οι

εθνικιστικές εμμονές, κυρίως από πλευράς της ελληνικής κυβέρνησης αλλά και της τουρκικής, στέκονται εμπόδιο στην προοπτική της επανένωσης.

Για περισσότερα από εξήντα χρόνια η Κυπριακή κοινωνία ζει πάνω σε μια διακοπτόμενη γραμμή στα κενά της οποίας διαρκώς τραυματίζεται. Αυτή η βασανιστική διάρκεια δημιουργεί μια ψυχολογία απογοήτευσης και αμηχανίας στους ανθρώπους. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον ο δημόσιος χώρος καταλαμβάνεται σχεδόν ολοκληρωτικά από το πολιτικό σύστημα, από τη θρησκευτική ιεραρχία και από την κεφαλαιουχική δραστηριότητα. Στο μεγαλύτερο αστικό κέντρο του νησιού, στη Λευκωσία, δεν υπάρχουν πλατείες όπως δεν υπάρχουν στη πραγματικότητα και Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.

Οι μπάρες του διαχωρισμού δεν χωρίζουν δύο έθνη αλλά δύο τεχνητούς κόσμους. Ένας περίπατος και στα δύο μέρη της οδού Λήδρας στη Λευκωσία αρκεί για να το διαπιστώσουμε. Οι μπάρες χωρίζουν δύο διαφορετικές οικονομικές πραγματικότητες που η πιο φτωχή αγωνιά να φτάσει την πιο πλούσια ενώ ο εθνικός διαχωρισμός φαίνεται μόνο σε σύμβολα των δύο επικυρίαρχων ξένων χωρών. Το εθνικό φαντασιακό στην ελληνοχριστιανική και στην τουρκοϊσλαμική εκδοχή του, έχει να κάνει με μια εθνοκρατική πραγματικότητα ξένη προς τα ιδιαίτερα τοπικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά -η multi παραδοσιακή αρχιτεκτονική είναι ένα καλό παράδειγμα που ενισχύει αυτή τη διαπίστωση. Αυτό το πρόβλημα ίσως έχει τις ρίζες του στην εποχή κατά την οποία επιχειρείται η συγκρότηση ανεξάρτητου Κυπριακού έθνους-κράτους, στην εποχή δηλαδή της εξόδου από το Βρετανικό αποικιακό καθεστώς.

Το γεγονός ότι η συγκρότηση του εν λόγω έθνους-κράτους δεν ολοκληρώθηκε ποτέ δεν σημαίνει πως πρέπει να γυρίσουμε στο παρελθόν για να πετύχουμε την επανένωση των δύο κοινοτήτων. Ο φεντεραλισμός μπορεί να διατρέξει όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας έξω από τις εθνοκρατικές αντιλήψεις.

Το 2004, λίγο μετά το δημοψήφισμα στην Κύπρο για την επανένωση

βάσει του σχεδίου Ανάν, δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό contAct, τεύχος 7 τρία κείμενα συντακτών του υπό τον γενικό τίτλο “ΚΥΠΡΟΣ: σκόνη τα δόντια μέσα στα σύκα”.

Εν όψει της [σημαντικής εκδήλωσης που διοργανώνεται στο Nosotros στις 27/1/2017](#) από την Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας και τη Συσπείρωση Ατάκτων της Λευκωσίας, αναδημοσιεύουμε σταδιακά τα τρία αυτά κείμενα στη ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ. Προσδοκούμε στο άνοιγμα ενός διαλόγου που θα σπάσει το κέλυφος του εθνοκεντρισμού στην κατεύθυνση της επαναδημιουργίας του δημόσιου χώρου στην Κύπρο από τις ίδιες τις τοπικές κοινότητες, από την κυπριακή κοινωνία στο σύνολό της.

Το ακόλουθο κείμενο πρωτοδημοσιεύτηκε στο περιοδικό contAct, τεύχος 7, καλοκαίρι 2004:

Κύπρος: Στα Γρανάζια του Διεθνούς Κεφαλαίου και του Εθνικισμού

Γιώργος Παπαχριστοδούλου

Χωρίς αμφιβολία το σχέδιο Ανάν αποτελεί ένα εξουσιαστικό κατασκεύασμα από έναν κουρελιασμένο διεθνή οργανισμό, όργανο στα χέρια του υπερεθνικού κεφαλαίου, των πολυεθνικών και των διεθνών οικονομικών και πολιτικών ελίτ, ιδίως της αμερικανικής και κατά δεύτερο των ευρωπαϊκών.

Ως τέτοια κατασκευή δεν θα μπορούσε παρά να στηρίζεται και να προωθεί τα απώτερα γεωστρατηγικά συμφέροντα αυτών που υπηρετεί, χρησιμοποιώντας το μανδύα της «διεθνούς νομιμότητας» και του «σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων» και παράλληλα να συγκροτεί το μοντέλο με το οποίο οικοδομείται ένας σχεδιασμός επίλυσης των συγκρούσεων στην ευρύτερη περιοχή, από την Παλαιστίνη ως το Ιράκ.

Η γεωγραφική θέση της Κύπρου από μόνη της υπενθυμίζει κάτι τέτοιο: διαθέτει βρετανικές βάσεις, βρίσκεται στο άκρο της ανατολικής Μεσογείου, άρα μπορεί να αποτελέσει τη γέφυρα για

ΕΕ και ΗΠΑ στην επέκταση της κυριαρχίας τους στις παρυφές του αραβικού κόσμου, συνορεύει με την Τουρκία, στρατηγική σύμμαχων ΗΠΑ και πιθανώς αυριανό εταίρο τους στην ΕΕ, συγγενεύει με την Ελλάδα, χώρα με αυτοδύναμο κεφάλαιο-«πολιορκητικό κριό» στα Βαλκάνια, στην απέναντι ακτή της πρόκειται να περάσουν οι αγωγοί του πετρελαίου ενώ το νησί είναι οικονομικός παράδεισος τόσο για παρασιτικές δραστηριότητες, όπως το ξέπλυμα χρημάτων όσο και για τουριστικές επενδυτικές δραστηριότητες. Από μόνα τους αυτά αρκούν, εδώ και αιώνες, να την καταστήσουν σημαντικό παράγοντα στους σχεδιασμούς για τον έλεγχο της περιοχής. Ας θυμηθούμε ότι τον καιρό του Ψυχρού πολέμου όταν οι ακροδεξιές παραστρατιωτικές ομάδες, αμφοτέρων των κοινοτήτων, Οργάνωση και ΤΜΤ, διατηρούσαν άμεση επαφή με το δίκτυο των λεγόμενων Γκλάντιο, στα πλαίσια της επιχείρησης «Κόκκινη Προβιά» των Αμερικανών για την ανάσχεση του «κομμουνιστικού κινδύνου».

Επιπλέον η Κύπρος διαθέτει και κάτι άλλο: δύο κοινότητες οι οποίες τα τελευταία πενήντα χρόνια χωρίστηκαν και ποτίστηκαν από το εθνικό μίσος η μία για την άλλη ξεχνώντας ότι επί αιώνες συμβίωναν αρμονικά μεταξύ τους. Είναι ακόμη χώρα με «μητέρες-πατρίδες» που και οι δυο, αφενός αποζητούν να κερδίσουν μία παραπάνω σπιθαμή εδάφους εκμετάλλευσης για να ικανοποιήσουν τις εθνικές τους ορέξεις και αφετέρου φιλοδοξούν να ενισχύσουν το ρόλο τους στην παγκόσμια σκακιέρα, ζητώντας όλο και μεγαλύτερο μερίδιο από την πίτα του παγκοσμιοποιημένου κέρδους και των κοινωνικών ανισοτήτων.

Είναι χαρακτηριστικό της εξουσίας να θέτει διλήμματα και η ίδια να τα «επιλύει» διαιωνίζοντας την κυριαρχία της, παρέχοντας την ψευδαίσθηση της απόφασης στους υπηκόους. Αυτό συνέβη και στην περίπτωση του σχεδίου Ανάν το οποίο παρουσιάστηκε ως η μοναδική λύση για την ειρήνη, έστω και σε καθεστώς αναπαραγωγής των κοινωνικών ανισοτήτων. Ας αναρωτηθούμε κάτι απλό: ποιος ήταν εκείνος που έφτιαξε το σχέδιο και από ποιον ξεκίνησε το πρόβλημα που έγινε ανέκδοτο στα χείλη όλων. Το ερώτημα είναι μάλλον ρητορικό. Καμία άμεση συμμετοχή δεν είχαν οι δύο κοινότητες στο σχέδιο λύσης του

Κυπριακού, παρά μόνο μέσα από τους πολιτικούς τους αντιπροσώπους, αυτούς αποφασίζουν για κείνους χωρίς αυτούς. Και φυσικά τα διεθνή πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα και οι σχέσεις της ελληνικής και της τουρκικής εξουσίας ήταν εκείνα που έβαλαν τη σφραγίδα τους στο σχέδιο, σε ένα αδιάκοπο διπλωματικό παιχνίδι ανταλλαγής συμφερόντων.

Μέσα από το δίλημμα του ναι ή του όχι στο σχέδιο Ανάν αναδείχτηκε εκ νέου η κουβέντα γύρω από την παγκοσμιοποίηση, την αποδοχή ή απόρριψή της. Οι τοποθετήσεις στην Ελλάδα δεν θα μπορούσαν παρά να αναπαράγουν και να ενισχύσουν αντίστοιχες θέσεις, όταν από τα μέσα της δεκαετίας του '90 τέθηκε, περισσότερο εμφατικά, η στάση μας απέναντι στην επελαύνουσα παγκοσμιοποίηση του κεφαλαίου. Στη μία πλευρά οι «πατριώτες» και υπερασπιστές της εθνικής κυριαρχίας, για να μη χαθεί η «εθνική μας ταυτότητα, δηλαδή η διαιώνιση της εκμετάλλευσης της κοινωνίας και στην αντίπερα όχθη το ρεύμα των «προοδευτικών» απολογητών της παγκοσμιοποιημένης κυριαρχίας, οι υποστηρικτές της «σύγκρουσης των πολιτισμών» και της απόλυτης ιστορικής κυριαρχίας του καπιταλισμού.

Στο διάστημα από τη Λουκέρνη ως την 24η Απριλίου, ζήσαμε την εκκωφαντική αναβίωση του εθνικιστικού μίσους και την επιτακτική απαίτηση του συμβιβασμού με την υπερεθνική εξουσία. Το «όχι» των Ελληνοκυπρίων και των υποστηρικτών τους στην Ελλάδα δεν είχε παρά τις ρίζες του στα εθνικιστικά στερεότυπα με τα οποία προσεγγίζεται η ιστορία του Κυπριακού και οι ελληνοτουρκικές σχέσεις. Δεν είναι τυχαίο ότι αντίστοιχη ρίζα βγαλμένη από το αιματηρό παρελθόν των εθνικισμών είχε το όχι του Ντενκτάς. Παπαδόπουλος και Ντενκτάς, υπαρχηγός της Οργάνωσης ο ένας, ιδρυτής της ΤΜΤ ο άλλος, αναβίωσαν την εποχή των σφαγών, την εποχή του Χίτη Γρίβα, βλέποντας ότι πλέον θα μοιράζονται την πίτα της εκμετάλλευσης στο νησί. Και αν η ιστορική αποσιώπηση των εγκλημάτων του εθνικισμού είναι αναμενόμενη από τους βασικούς πρωταγωνιστές, στην αντίληψη του «εθνικού μετώπου» για τα «δίκαια του Ελληνισμού» συντάχθηκαν και κομμάτια της ελληνικής αριστεράς, κοινοβουλευτικής και μη.

Το σφοδρά εθνικοπατριωτικό ΚΚΕ, το «παλιό» ΠΑΣΟΚ, διανοούμενους υπερασπιστές των «εθνικών δικαιών», τμήματα της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς, αυτό το «όχι» βαφτίστηκε «αντιιμπεριαλιστικό» σε μία εκ νέου αναπαραγωγή του μύθου, ο οποίος θέλει το ελληνοκυπριακό κεφάλαιο εξαρτημένο από το διεθνές και τον ελληνοτουρκικό εθνικισμό ηπιότερο από του τουρκικό.

Πρόκειται για μία επικίνδυνη όσο και αναμενόμενη εν πολλοίς στοίχιση τους με το εθνικιστικό λόμπι της νεορθοδοξίας, την άκρα δεξιά και τους παπάδες. Είναι οι ίδιοι που μιλούν για τουρκική εισβολή και συνάμα αποσιωπούν την ιστορική αλήθεια των σφαγών που διέπραξαν το Νοέμβριο του 1967 οι Ελληνοκύπριοι σε βάρος των Τουρκοκυπρίων στα χωριά Άγιοι Θεόδωροι και Κοφίνου, τις δολοφονίες των μελών του ΑΚΕΛ, Καβάτζογλου (τ/Κ) και Μισαηλίδη (ε/Κ) από τους εθνικιστές της ΕΟΚΑ Β' και της ΤΜΤ, αυτοί που επιστρέφουν στις δεκαετίες του '50 και του '60, όταν το αριστερό ΑΚΕΛ στήριζε την επιχείρηση αποσταθεροποίησης του Μακάριου και ζητούσαν την ένωση με την Ελλάδα, λες και η προσάρτηση στον εθνικό κορμό θα γκρέμιζε την καταπίεση.

Στην αντίπερα όχθη, στο στρατόπεδο του «ναι» κατατάχθηκαν, οι εδώ και χρόνια απολογητές της πλανητικής κυριαρχίας, τα τσιράκια της επιβολής της Νέας Τάξης. Με όπλο την αντιεθνικιστική ρητορεία και τη λογική της «ρεάλ πολιτίκ» που προτάσσει την προσαρμογή στη λεγόμενη «νέα εποχή», δηλαδή την απόλυτη κυριαρχία της «οικονομίας της αγοράς» και την απόκτηση όσο γίνεται μεγαλύτερου κομματιού από τα κέρδη της εκμετάλλευσης, ταυτίστηκαν με το ναι, προσδοκώντας ακριβώς αυτά τα οφέλη. Εκείνοι που δικαιολόγησαν την επιδρομή στο Κοσσυφοπέδιο, εκείνοι που χειροκρότησαν τον πόλεμο στο Ιράκ και το Αφγανιστάν, αυτοί που θεωρούν ότι η ΕΕ μπορεί να είναι το αντίβαρο στην αμερικανική στρατιωτική κυριαρχία (ενώ δεν είναι παρά το συμπλήρωμά της), στην προσπάθεια να αναβαπτίσουν την πολιτική τους κυριαρχία μέσα από την επίφαση της συμμετοχής στη λήψη των αποφάσεων. Ο «ρεαλιστής» Σημίτης, ο πιστός στη «διεθνή νομιμότητα» Συνασπισμός, ο «κομματικός

αυτοκράτορας» Γιωργάκης ταυτίζονται με αυτή τη θέση. Αυτή τη θέση αναγκάστηκε πλέον να ακολουθήσει και η κυβέρνηση Καραμανλή, που ψιθύρισε το ναι, αντιλαμβανόμενος ότι η παραμονή στην εξουσία εξαρτάται (και) από την πολιτική της φιλίας με την Τουρκία, στα πλαίσια της από κοινού καπιταλιστικής κυριαρχίας στις δύο πλευρές του Αιγαίου.

Είναι φανερό ότι η βάση για την κοινή συμβίωση της τουρκοκυπριακής και της ελληνοκυπριακής κοινότητας δεν μπορεί να αναζητηθεί ούτε στα εξουσιαστικά σχέδια της υπερεθνικής εξουσίας για τη δημιουργία ενός κράτους-προτεκτοράτου ούτε στην επίπλαστη εθνική ενότητα που παρέχει η έννοια του κράτους, διαιρώντας παράλληλα τους λαούς και δηλητηριάζοντας τους με το εθνικιστικό μίσος. Δεν μπορεί να βρεθεί παρά μόνο έξω από αυτά, μέσα από την ανάπτυξη κοινωνικών κινήματων που θα αγωνίζονται για την ένωση των δύο κοινοτήτων στη βάση της ελευθερίας και όχι της υποταγής, στην κατεύθυνση της ρήξης και της ανατροπής της κυριαρχίας και των δύο ηγεσιών και της αντίστασης στην πλανητική εξουσία, που επιφυλάσσει για το νησί τη μοίρα του «καζίνου-αεροπορικής βάσης», ενός παράδεισου για τα κέρδη των πολυεθνικών. Ένα κίνημα το οποίο θα απαιτεί την αποχώρηση όλων των στρατιωτικών βάσεων, την πλήρη αποστρατικοποίηση, την ένωση και στις δύο πλευρές του Αιγαίου μέσα από την άρνηση του εθνικισμού και στην κατεύθυνση της κοινωνικής απελευθέρωσης.

Ιδού η Κύπρος, ιδού και το πήδημα!

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Η Οργάνωση ήταν παραστρατιωτική ομάδα που ιδρύθηκε το 1962 κατόπιν εντολής του Μακάριου με σκοπό να εκπαιδευθούν πολίτες στη χρήση των όπλων, για να εξουδετερώσουν τους Τουρκοκυπρίους στην περίπτωση που θα προσπαθούσαν να προκαλέσουν. Την ίδρυση, την εκπαίδευση και την ιδεολογική καθοδήγηση της Οργάνωσης είχε αναλάβει η στελεχωμένη από ΙΔΕΑτες αξιωματικούς ΕΛΔΥΚ. Ηγετικό στέλεχος του ΙΔΕΑ (Ιερός Δεσμός Ελλήνων

Αξιωματικών, ο οποίος ιδρύθηκε την εποχή του εμφυλίου σε συνεργασία με τη CIA) και της Οργάνωσης ήταν και ο μετέπειτα δικτάτορας Δημήτριος Ιωαννίδης, που επεξεργάστηκε σχέδια επιχειρήσεων εναντίον Τουρκοκυπρίων αμάχων.

2. Στην πρόσφατη συνάντηση τους στην Αθήνα, Ερντογάν και Καραμανλής κατέληξαν στην ανάγκη ενίσχυσης της ελληνοτουρκικής συνεργασίας μέσα από την επιχειρηματική δραστηριότητα σε τομείς όπως οι μεταφορές και η ενέργεια. Μάλιστα έθεσαν ως στόχο να αυξήσουν τις εμπορικές συναλλαγές στα 5 δις δολάρια, από τα 1,3 δις που έφτασαν το 2003, όταν το 1999 δεν ξεπερνούσαν τα 200 εκατομμύρια.
3. Για να μην πληγεί η κυρίαρχη εικόνα των «εθνικών δικαίων» ανήμερα της Παγκόσμιας Ημέρας Ελευθεροτυπίας στις 3 Μαΐου 2004 η ΕΤ-3 κάτω από πιέσεις αποφάσισε να μην προβάλλει το ντοκιμαντέρ «Η άλλη πλευρά», το οποίο γυρίστηκε πέρυσι τον Απρίλιο στη Λευκωσία το οποίο περιέγραφε τις σφαγές σε βάρος των Τουρκοκυπρίων στα 1963-64 και αφηγούνταν τη ζωή τους σε θύλακες ως το 1974. Τελικά, μετά τις αντιδράσεις, το «κομμένο» ντοκιμαντέρ, που απέσπασε εύφημον μνείαν στο 6ο Διεθνές Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, φέτος το Μάρτη, προβλήθηκε μία βδομάδα μετά...

Το Νερό (πάλι) στο Στόχαστρο

Γιώργος Παπαχριστοδούλου

Έχουμε πια εξοικειωθεί με την πρόβλεψη ότι «ο επόμενος παγκόσμιος πόλεμος θα γίνει για το νερό». Μήπως, εντούτοις, παγκοσμίως βιώνουμε επεισόδια ενός τέτοιου πολέμου, ο οποίος

αφορά ένα φυσικό αγαθό με την ιδιαιτερότητα ότι είναι ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ για την ύπαρξη της βιόσφαιρας; Η Ινδή ακτιβίστρια Βαντάνα Σίβα στο βιβλίο της «Πόλεμοι για το νερό» (εκδ. Εξάρχεια) υποστηρίζει ότι «πολιτικές συγκρούσεις για τους πόρους κρύβονται ή συγκαλύπτονται» (σελ. 28) φέρνοντας ως παράδειγμα τη σύρραξη μεταξύ Παλαιστινίων και Ισραηλινών. Προσθέτει ότι «ο πόλεμος για το νερό είναι παγκόσμιος, με διάφορες κουλτούρες και οικοσυστήματα που μοιράζονται τον κοινό θεσμό του νερού ως οικολογική αναγκαιότητα να εναντιώνονται στην εταιρική κουλτούρα της ιδιωτικοποίησης, της απληστίας και της περίφραξης των κοινών υδατικών πόρων» (σελ. 27).

Πράγματι, απέναντι στους αγώνες των κοινωνιών για την υπεράσπιση του νερού ως δημόσιου κοινωνικού αγαθού βρίσκονται οι πολυεθνικές, τα κράτη, πολυεθνικοί οργανισμοί, όπως το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Παγκόσμια Τράπεζα, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, και τα κερδοσκοπικά κεφάλαια.

Άλλοτε, αυτός ο υπαρκτός πόλεμος περιλαμβάνει πραγματικά πυρά, άλλοτε κρύβεται πίσω από εμπορικές συμφωνίες, κυβερνητικές αποφάσεις, διεθνείς νομοθετήσεις, διαφημιστικές καμπάνιες δισεκατομμυρίων. Τα κέρδη και η ισχύς που σημαίνει ο ορατός ή αόρατος έλεγχος του νερού αποτελούν τον κοινό παρονομαστή όλης της παραπάνω συμμαχίας, ανεξάρτητα από τους μεταξύ τους ανταγωνισμούς. Κράτος και Αγορά συν-αγωνίζονται στο πώς θα απαξιώσουν, εμπορευματοποιήσουν, αφαιρέσουν, περιφράξουν τον κρίσιμο φυσικό πόρο. Από, σε βάρος και στο όνομα της κοινωνίας.

Σε ποιον ανήκει το νερό;

Σε ποιον ανήκει όμως το νερό; Πρώτα από όλα, αποτελεί φυσικό αγαθό το οποίο μπορεί να το διαχειριστεί η κοινωνία κατοχυρώνοντας μια άμεση, ορθολογική, οικολογική διαχείριση. Σύμφωνα με το ρωμαϊκό δίκαιο νερό, γη, αέρας, ήλιος, φωτιά (η ενέργεια με σύγχρονους όρους) είναι κοινά φυσικά αγαθά (φυσικά κοινά), τα οποία ανήκουν σε όλους. Για αυτόν τον λόγο δεν

μπορούν να γίνουν αντικείμενα ιδιωτικής και αποκλειστικής ιδιοποίησης από κανέναν. Ανήκουν εξίσου στον άνθρωπο, τα φυτά και τα ζώα. Αυτή η αντίληψη αποκρυσταλλώθηκε αργότερα και στον ιουστινιάνειο κώδικα όπου διαβάζουμε: «σύμφωνα με τον φυσικό νόμο, ο αέρας, τα νερά που κυλούν, η θάλασσα, άρα και ο αιγιαλός, είναι κοινά σε όλους τους ανθρώπους». Η ανάδυση του καπιταλισμού στο ιστορικό προσκήνιο (17ος αιώνας) έφερε τις πρώτες περιφράξεις των «κοινών αγρών» (μια μορφή εξάρτησης των γεωργών από τον μισθό μέσω της καταστροφής του κοινού αγαθού) για να φτάσουμε στη σημερινή επέκταση της αντίληψης αυτής και στην περίπτωση του νερού, το οποίο, εκτός από τα ως τώρα δεινά του κρατικισμού, έχει πλέον να αντιμετωπίσει τα δεινά της ιδιωτικοποίησης. Μέσω της ιδεολογίας της «ανάπτυξης», το εφιαλτικό όραμα που μοιράζονται εξίσου Αριστερά και Δεξιά, το νερό σταδιακά μετατρέπεται σε πλήρες εμπόρευμα από κοινωνικό αγαθό, από αγαθό που μπορεί να το διαχειριστεί η κοινωνία με οικολογικό πρόσημο, μέσω θεσμών άμεσης συμμετοχής.

Εάν λ.χ. από τη δεκαετία του '60 και νωρίτερα το νερό ενός ποταμού ή μιας λίμνης αντιμετωπίζεται κυρίως ως συντελεστής παραγωγής είτε στη χημική γεωργία είτε στην βιομηχανία, με τις αντίστοιχες επιπτώσεις στα οικοσυστήματα, από τη δεκαετία του '80, εποχή της παγκόσμιας αντεπίθεσης του νεοφιλελευθερισμού (θάτσερ, Ρέιγκαν), εντείνεται η τάση ιδιωτικοποίησης μέσω εταιρειών που πλέον εμφανίζουν το πόσιμο νερό, αντλώντας ποσότητες χωρίς ουσιαστικό έλεγχο και σε εξευτελιστικές τιμές, όπως συμβαίνει έως σήμερα στην Ελλάδα, με την περιφέρεια Ηπείρου να έχει το θλιβερό προνόμιο να φιλοξενεί τους δύο μεγαλύτερους εγχώριους «βαρώνους του νερού». Στο πλαίσιο αυτό, μέχρι τα τέλη του 2000, τουλάχιστον 93 κράτη προστέθηκαν στον κατάλογο όσων είχαν ιδιωτικοποιήσει εν μέρει ή συνολικά τα δίκτυα νερού. Πέντε εταιρείες (κατά των πρότυπα των μεγάλων αδελφών του πετρελαίου) κυριαρχούν στην παγκόσμια αγορά «υπηρεσιών νερού»: οι γαλλικές Suez, Vivendi και Saur, η αγγλογερμανική RWE-Thames και η αμερικανική Bechtel. Αυτή η παγκόσμια τάση περίφραξης του νερού, η μετατροπή του σε προϊόν προς εμπορία, συμβαδίζει με την απαξίωση των δημοσίων δικτύων

(εμφιαλωμένο αντί νερό βρύσης), την ιδιωτικοποίηση των πηγών, την ένταξη του νερού στο κυρίαρχο καταναλωτικό πρότυπο της ποικιλίας και του «ιδιαίτερου», λες και πρόκειται για κρασί, μπύρα ή σοκολάτα.

Κρατικοί σχεδιασμοί υπέρ εταιρειών

Ας προσέξουμε το εξής: έως τα τέλη της δεκαετίας του '90 στην περίπτωση των υδροηλεκτρικών φραγμάτων σε Αχελώο, Άραχθο, Αώο, Αλιάκμονα, η κρατική ΔΕΗ είναι εκείνη που σχεδιάζει. Το νέο πλαίσιο που φέρνει η έναρξη της απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας, κατ' απαίτηση της ΕΕ (με την προοπτική από τον Ιούλη του 2007 να ανοίξει η αγορά για όλους τους καταναλωτές-δηλαδή και την οικιακή κατανάλωση), σε συνδυασμό με μια προβλεπόμενη πτώση κερδοφορίας του κατασκευαστικού τομέα, μετά τους Ολυμπιακούς του 2004, ισχυροποιούν αυτό που αποκαλούμε ενεργειακό-κατασκευαστικό λόμπι το οποίο ενδιαφέρεται ιδιαίτερω για φαραωνικά έργα παραγωγής ενέργειας. Έργα τα οποία έχουν σχεδιαστεί από το κράτος για να υπηρετήσουν το μοντέλο της απεριόριστης μεγέθυνσης, το μοντέλο της αφθονης ενέργειας, χωρίς να τίθεται το ερώτημα «ενέργεια από τι και για ποιον», το οποίο αναδύθηκε στο δημόσιο λόγο από το πανελλαδικό κίνημα πολιτών κατά των εργοστασίων λιθάνθρακα, τις τοπικές πρωτοβουλίες αντίστασης στις ανεμογεννήτριες-εξυπηρέτησης του ενεργοβόρου κέντρου.

Το αντίτιμο για την καταστροφή ορεινών οικοσυστημάτων, όπως αυτών της Πίνδου, είναι τα χιλιάδες ευρώ στο ασταθές χρηματιστήριο της ενέργειας. Αυτή η επιμονή στη λογική των μεγάλων έργων συνδυάζεται με τις κατά καιρούς βόμβες κρότου των εκπροσώπων του πολιτικού συστήματος – την ισχυρή Ελλάδα του Σημίτη, την «πράσινη ανάπτυξη» του Γιώργου Παπανδρέου, το λογικοφανές επιχείρημα του Γιώργου Σουφλιά ότι το νερό του Αχελώου χύνεται ανεκμετάλλευτο στη θάλασσα, το σαξές στόρυ. Στόχος η εξασθένιση των κοινωνικών αντιστάσεων από οικονομικούς δολοφόνους με αριστερό ή δεξιό προσωπείο με τη μέθοδο του φαστ τρακ. Εσχάτως, η γενικόλογη ρητορική του save the planet συνάντησε την αριστερή λατρεία της «ανάπτυξης» ,

τελευταίο σόου της οποίας ήταν ο καγκελάρης που χόρεψαν ο Αλ. Τσίπρας και η Όλγα Γεροβασίλη, τον Δεκαπενταύγουστο, στο Αθαμάνιο των Τζουμέρκων. Περιχαρής η τότε κυβερνητική εκπρόσωπος ανακοίνωσε την απεμπλοκή των έργων κεφαλής του Αχελώου μέσω της λειτουργίας του φράγματος Μεσοχώρας. Το έργο από τη μία έμβλημα του πολιτικού αμοραλισμού των κομμάτων, από την άλλη διαχρονικό σημείο συνάντησης των κινημάτων ενάντια στην ιδιωτικοποίηση των υδάτινων πόρων, όλων όσοι αγωνίζονται για την αξιοπρέπεια της ορεινής Ελλάδας, για μια αντιστροφή προοπτικής για ανήκουμε εμείς στη φύση και όχι αυτή σε εμάς.

Η έμφαση που δίνουμε στην προστασία των ορεινών οικοσυστημάτων σχετίζεται με την οικολογική τους αξία: βουνά, κορυφές, δάση αποτελούν κομβικά σημεία για τον υδρολογικό κύκλο κατακρατώντας ποσότητες νερού και αποτρέποντας τις πλημμύρες. Οι Κινέζοι, το 1000 π.Χ. έλεγαν ότι «όποιος κυβερνά τα βουνά κυβερνά και τα ποτάμια», ενώ «τα πράσινα βουνά δίνουν συνεχή και καθαρά νερά».

Τοπικά παραδείγματα

Στο ίδιο μοτίβο με τον Αχελώο σχεδιάστηκαν το μεγάλο υδροηλεκτρικό έργο στον Άγιο Νικόλαο του Αράχθου, το οποίο ακύρωσε το κίνημα πολιτών, η εκτροπή των νερών του Αώου από τη Βωβούσα, στην καρδιά του εθνικού πάρκου της βόρειας Πίνδου προς την λίμνη Παμβώτιδα. Ενώ αντίστοιχες μεταφορές νερού – πόσιμου αυτή τη φορά – σχεδιάζονται από τον αμάραντο της Κόνιτσας προς τα Γιάννενα ή από την Υλίκη είτε προς τον Ασωπό είτε προς την Εύβοια, ώστε να αντιμετωπιστεί η ρύπανση των υπόγειων νερών στη Μεσσαπία από το εξασθενές χρώμιο για την οποία ενοχοποιείται η εξορυκτική δραστηριότητα της ΛΑΡΚΟ. Η εξόρυξη χρυσού στη Χαλκιδική αποτελεί τον υπ' αριθμόν ένα κίνδυνο για τα νερά της περιοχής, ενώ αντίστοιχες επιπτώσεις στο οικοσύστημα θα προκαλέσει τυχόν εξόρυξη πετρελαίου στην Ήπειρο. Να προσθέσουμε τις πιέσεις που θα δεχθεί το νερό σε περίπτωση που προχωρήσουν οι σχεδιασμοί για γήπεδα γκολφ σε άνυδρες περιοχές όπως η Κρήτη, την αρπαγή του νερού από τον μεγαλοεφοπλιστή Κωνσταντακόπουλο στην Πύλο (Costa Navarino),

τη μάχη των κατοίκων του Πηλίου ώστε να μην αρπάξει ο δήμος Βόλου το νερό τους, μέσω της υπερχλωρίωσης.

Ειδική αναφορά πρέπει να γίνει στη σχέση νερού και γεωργίας. Η γεωργία καταναλώνει το μεγαλύτερο μέρος των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων στον πλανήτη (το πόσιμο νερό στον πλανήτη είναι μόλις 3 % του συνολικού).

Όπως επισημαίνει ο βιοκαλλιεργητής Αποστόλης Σέληνας, το νερό (ο τρόπος χρήσης του, η ποιότητά του, η ποσότητά του, ο κύκλος του μέσα στη φύση) είναι ο αυτόπτης μάρτυρας της καπιταλιστικής ανάπτυξης (το ίδιο μοντέλο χρησιμοποιούσε και το σοβιετικό μοντέλο).

Υπερταμείο και CETA, νέες απειλές

Η ένταξη της ΕΥΔΑΠ και της ΕΥΑΘ στο υπερταμείο (Ελληνική Εταιρία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.) δημιουργεί νέα δεδομένα. Το κυβερνητικό επιχείρημα, το οποίο συνοδεύτηκε από τον πολιτικό κρετινισμό του κ. Τσακαλώτου «πως όσο είμαστε εμείς στην κυβέρνηση δεν πρόκειται να πωληθεί το νερό», δεν ευσταθεί. Μπορεί το νερό να μην εκποιείται, ωστόσο, η συνέργεια με τον ιδιωτικό τομέα αποτελεί μια μορφή έμμεσης ιδιωτικοποίησης, μέσω της λογικής ΣΔΙΤ (Σύμπραξη Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα). Το υπερταμείο ελέγχεται αποκλειστικά από τους διεθνείς τοκογλύφους, ενώ η πρόσβαση που αποκτά ένας ιδιώτης μέσω ΣΔΙΤ στη διαχείριση ή στη διοίκηση, στην ουσία σημαίνει ότι απεμπολείται κάθε δυνατότητα σχεδιασμού με κοινωνικό έλεγχο, σχεδιασμού που να ξεκινά από την αντίληψη ότι κανείς δεν πρέπει να στερείται την πρόσβαση στο νερό επειδή λ.χ. δεν έχει να πληρώσει. Στόχος τους είναι, όπως στην περίπτωση της πώλησης του 17% του ΑΔΜΗΕ-ΔΕΗ, να εκχωρήσουν τους καταναλωτές – πελάτες, όλους εμάς, στα χέρια των πολυεθνικών, οι οποίες μετατρέπονται σε ιδιοκτήτες του κοινού αγαθού. Όπου ιδιωτικοποιήθηκε το νερό στην Ευρώπη, η ποιότητα κατρακύλησε, η ποσότητα περιορίστηκε, η τιμή εκτινάχτηκε και οι κοινωνίες προσπαθούν να βρουν τρόπο να επαναφέρουν τις εταιρίες αυτές υπό δημόσιο ή αυτοδιοικητικό έλεγχο.

Πριν την ένταξη στο υπερταμείο, το ΥΠΕΚΑ έθεσε σε διαβούλευση υπουργική απόφαση περί κοστολόγησης / τιμολόγησης των «υπηρεσιών ύδατος». Συνοπτικά, με την απόφαση αυτή: οι καταναλωτές καλούνται να ξαναπληρώσουν για έργα υποδομών τα οποία ήδη μέσα από την φορολογία έχουν ήδη πληρώσει, ενώ καλούνται να πληρώσουν τα κέρδη των υπερβολάβων που λυμάνονται τις υπηρεσίες αφού μες το λειτουργικό κόστος συνυπολογίζεται και το «κόστος σύναψης συμβάσεων παροχής υπηρεσιών με τρίτους».

Ανυπολόγιστες συνέπειες μπορεί να έχει για το νερό η εφαρμογή της συνθήκης CETA – Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου μεταξύ ΕΕ και Καναδά (CETA), παρότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει τονίσει ότι το νερό θα εξαιρεθεί από την συνθήκη. Η οργάνωση Food & Water Europe σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κίνημα για το νερό (European Water Movement) δημοσίευσε πριν λίγο καιρό έναν σύντομο οδηγό. Στη συνθήκη περιλαμβάνεται διάταξη, γραμμένη σε ακραιφνώς νομική γλώσσα, σύμφωνα προς την οποία: «... το νερό, στην φυσική του κατάσταση ... δεν είναι προϊόν ούτε εμπόρευμα ... Κατά συνέπεια τα κεφάλαια [της Συνθήκης] που διέπουν το νερό σ' αυτήν την κατάσταση είναι τα 22 (Εμπόριο και Αειφόρος Ανάπτυξη) και 24 (Εμπόριο και περιβάλλον)». Το θέμα είναι πως όλες σχεδόν οι χρήσεις του νερού (ύδρευση, αποχέτευση, άρδευση) αφορούν σ' αυτό εξηγμένο από την φυσική του θέση, πράγμα που εύκολα μπορεί να οδηγήσει στην θεώρησή του ως προϊόντος το οποίο, ως εμπορεύσιμο, υπάγεται σαφώς στις διατάξεις της CETA.

Προτάσεις

Όπως αναφέραμε στην αρχή, το νερό είναι κοινό αγαθό, δεν είναι ιδιοκτησία κανενός. Είναι πρώτη και κοινωνική, δημοκρατική και φυσική αναγκαιότητα. Μία χρήσιμη έννοια για προσεγγίσουμε την κοινωνική διαχείριση του νερού είναι η έννοια της επικαρπίας. Σε πολλές πρωτόγονες κοινότητες η επικαρπία και όχι η ιδιοκτησία προσανατόλιζαν τα άτομα στη διαθεσιμότητα των εργαλείων και των πλουτοπαραγωγικών πόρων, μας πληροφορεί ο θεμελιωτής της ριζοσπαστικής κοινωνικής οικολογίας, Μάρεϋ

Μπούκτσιν (Murray Bookchin) με την Σίβα να προσθέτει ότι το νερό μπορεί να χρησιμοποιηθεί, αλλά όχι να γίνει κτήμα. Στο πώς θα χρησιμοποιηθεί λόγο έχει μόνον η κοινωνία μέσα από ελεύθερες αμεσοδημοκρατικές συνελεύσεις πολιτών, στο χωριό, την περιφέρεια, την γειτονιά, την πόλη, όχι οι εξουσιαστικές ελίτ της διαπλοκής του κράτους και του κεφαλαίου. **Ιδιωτικοποίηση του νερού σημαίνει και ιδιωτικοποίηση της σφαίρας λήψης αποφάσεων, σε ένα κλειστό κλαμπ «ειδικών» της κερδίας αγοράς.**

– Επαναφορά των υδάτων στη φυσική τους κατάσταση (το δίκαιο του νερού) με προστασία του υδρολογικού κύκλου. Είναι υπόθεση όλων, για αυτό και χρειάζεται άπλωμα του αγώνα, των δραστηριοτήτων και των προτάσεών μας σε όλη την κοινωνία.

– Ακύρωση όλων των σχεδίων μεταφοράς νερού είτε πόσιμου είτε επιφανειακού.

– Έλεγχος των βιομηχανικών γεωτρήσεων.

– Σε πρώτη φάση γενναία φορολόγηση των εταιρειών εμφιάλωσης νερού.

– Προσωπική αντίσταση στην κουλτούρα του εμφιαλωμένου που προκαλεί ρύπανση μέσω της πλαστικής συσκευασίας και βήματα αποκατάστασης της ποιότητας του νερού της βρύσης.

– Αποχαρακτηρισμός περιοχών από μεταλλευτικές ζώνες.

– Πολιτικές μείωσης της υπερκατανάλωσης σε πόλη, βιομηχανία, εντατική γεωργία με αλλαγή των υδροβόρων καλλιεργειών και υιοθέτηση μεθόδων όπως η σταγδην ύδρευση.

– Ενίσχυση του ρόλου του ΙΓΜΕ με κοινωνική συμμετοχή.

– Όχι άλλο γκαζόν στις πόλεις.

– Μικρά υδροηλεκτρικά – επαναφορά του ορίου των 5 MW. Στη χώρα μας ήταν αρχικά 5 MW, έγινε αργότερα 10 MW και σήμερα είναι 15 MW, πολύ μεγαλύτερο από ό,τι ισχύει στην ΕΕ. Κατασκευή μικρών

υδροηλεκτρικών που εκμεταλλεύονται τη φυσική ροή του νερού.

– Μετασχηματισμός των ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ, ΔΕΥΑ σε κοινωνικούς συνεταιρισμούς νερού με συλλογική διαχείριση μέσω κοινωνικού ελέγχου με δημοκρατική λειτουργία και σε μη κερδοσκοπική βάση.

– Καμία διανομή μερισμάτων στους μετόχους ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ, αλλά επανεπένδυση των πλεονασμάτων για την αποκατάσταση των δικτύων διανομής και των υποδομών με χρηματοδότηση περιβαλλοντικών έργων για αποκατάσταση οικοσυστημάτων και έργων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

– Αποφασιστικό όργανο οι κατά τόπους δημοτικές – περιφερειακές γενικές συνελεύσεις εργαζομένων και πολιτών (π.χ. κληρωτοί πολίτες μέσω κληρωτίδας).

Πηγές:

Πανελλαδική

Κίνηση

Ενάντια στην Εκτροπή του Αχελώου: aheloos.blogspot.com

Πρωτοβουλία για τη μη ιδιωτικοποίηση του νερού στην Ελλάδα: www.savegreekwater.org

Κίνηση Κατοίκων Πηλίου και Βόλου για το Νερό: watervolo.blogspot.com

Πουλάκι ξένο, ξενιτεμένο...

Γιώργος Παπαχριστοδούλου

Η συστηματική, διευρυμένη, σχεδόν καθημερινή χρήση του όρου «προσφυγική ροή» στον δημόσιο λόγο για το προσφυγικό ζήτημα οικοδομεί μια κυρίαρχη, συστημική, απάνθρωπη εικόνα. Παρότι αναφερόμαστε σε ανθρώπους που προσφεύγουν για στοιχειώδη στήριξη στις κοινωνίες μας, τις δυτικές κοινωνίες (στον βαθμό που η νεοελληνική κοινωνία έχει απαρνηθεί κάποια, ιδιαίτερα

βαλκανικά της χαρακτηριστικά), συνηθίζουμε να υιοθετούμε έναν όρο που παραπέμπει περισσότερο στη φυσική επιστήμη (ροή, ρευστά) και, κυρίως, χρησιμοποιείται από την κυρίαρχη γλώσσα για να περιγράψει κάποιες συστατικές της αρχές.

Προτού ο δημόσιος λόγος, συστημικός και αντισυστημικός, αρχίσει να κυριαρχείται από την προσφυγική, μεταναστευτική ροή, είχαμε εξοικειωθεί με τη ροή του χρήματος, τη ροή των εμπορευμάτων.

Δεν είναι περιττό να θυμίσω ένα σύνθημα από μια παλαιότερη αντιρατσιστική διαμαρτυρία: «Τα εμπορεύματα ελεύθερα κυκλοφοράνε / στους ανθρώπους διαβατήρια ζητάνε». Όραμα του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού αποτελεί η διαρκής, κοινωνικά ανέλεγκτη, περιβαλλοντικά επιζήμια ροή χρήματος και εμπορευμάτων και όσων τα διαχειρίζονται είτε ως πολιτικοί είτε ως εμπορικοί αντιπρόσωποι.

Σε αυτό το πλαίσιο, όπου η ζωή μετατρέπεται σε μέγεθος που στοχεύει στην αύξηση του ΑΕΠ, οι πρόσφυγες/μετανάστες, όπως οι γηγενείς με τα όποια δικαιώματα, εννοούνται ως εμπορεύματα. Με τους συνοριακούς σταθμούς παλιότερα, τους φράχτες σήμερα από τον Έβρο ως την κεντρική Ευρώπη, να ρυθμίζουν τη ροή, στα μέτρα ενός βιοπολιτικού ελέγχου της ύπαρξης.

Η κάνουλα ανοίγει και κλείνει όποτε το επιθυμεί το σιδερόφραχτο χέρι της παγκόσμιας κυριαρχίας. Είναι το ίδιο χέρι το οποίο ανοίγει την πηγή της μετανάστευσης και της προσφυγιάς – τον πόλεμο για την κρατικο-επιχειρηματική επικυριαρχία σε εδάφη, πηγές ενέργειας, φυσικό-πολιτιστικό πλούτο σε χώρες της ευρύτερης Μέσης Ανατολής και της Αφρικής.

Κι όταν μιλάμε για ροή, όπως συμβαίνει με τη ροή των ποταμών, ο σχεδιασμός θα περιλαμβάνει και μεγάλα φράγματα. Ο φράχτης του Έβρου, τον οποίο οικοδόμησε και συντηρεί η εγχώρια εθνικιστική υστερία, οι φράχτες στην Ευρώπη, είναι παρόμοια σύλληψη με τα φαραωνικά μεγάλα φράγματα στους ποταμούς, τα οποία διαταράσσουν τα οικοσυστήματα, στερώντας το νερό από

τους πολιτισμούς που ακμάζουν δίπλα στις όχθες.

Μπορείς όμως να ανακόψεις το ρεύμα των ανθρώπων που με μοναδικό όπλο το σώμα τους εξαναγκάζονται να ζητήσουν (προσωρινό) καταφύγιο σε άλλους τόπους, τόπους σχετικής κοινωνικής σταθερότητας; Ο φράχτης στον Έβρο απλώς εξέτρεψε τη μετακίνηση, με τα τραγικά αποτελέσματα των χιλιάδων πνιγμών στο Αιγαίο. Το κλείσιμο της Ειδομένης, η οχύρωση των ελληνοαλβανικών συνόρων, η εντατικοποίηση των ελέγχων στα λιμάνια, η στρατιωτική επιτήρηση του Αιγαίου από το ΝΑΤΟ, ανακόπτουν προσωρινά την κίνηση χιλιάδων ανθρώπων προς τη Δύση. Μαζί με την προσμονή για ένα πέρασμα σε τόπους που αποκτούν ενδεχομένως χαρακτηριστικά του ονείρου της δυτικής ευημερίας, γιγαντώνουν τα εμπορευματικά δίκτυα των διακινητών, εξασκούν την κατασταλτική μηχανή στην εφαρμογή τεχνικών επιτήρησης, διευρύνουν τον τζίρο με φανερό και άδηλο χρήμα. Ενώ, με βοήθεια των συστημικών ΜΜΕ φιλοτεχνούν την εικόνα μιας κυβέρνησης η οποία με επιχείρημα τον «ρεαλισμό» ενός οικονομικού διαχειριστή, αφήνει στην άκρη δικαιώματα και ελευθερίες, πασχίζοντας να ροκανίσει και να διαμοιράσει το κομμάτι από την πίτα των ευρωκονδυλίων.

Εμείς όμως μιλάμε για ανθρώπους – όχι ροές εμπορικών ετικετών.

Από εκείνα που μας αφηγήθηκαν οι παπούδες και οι γιαγιάδες μας, από όσα μας είπανε εκείνοι που γυρίσανε απ' τις Αμερικές και τις Αυστραλίες, ξέρουμε καλά να τραγουδάμε: «Ξενιτεμένο πουλί / και παραπονεμένο / μωρέ ξέने μου / και παραπονεμένο».

Γνωρίζουμε επίσης: «Πουλάκι ξένο, ξενιτεμένο, / πουλί χαμένο, πού να σταθώ; / Πού ν' ακουμπήσω, να ξενυχτήσω, να μη χαθώ; / Βραδιάζει η μέρα, σκοτάδι πέφτει / και δίχως ταίρι πού να σταθώ;». Είναι μια μνήμη που μας υπενθυμίζει ότι οι άνθρωποι μπορούν να ίπτανται ελεύθερα των εμπορευματικών ροών και δομών. Πετώντας σαν πουλιά.

Η Δεξιά, ο «Κοκός» και ο ψευτράκος

Γιώργος Παπαχριστοδούλου

Πέρασε ίσως απαρατήρητο, παρά την τηλεοπτική διαφήμιση, ότι ανήμερα των εσωκομματικών εκλογών της Νέας Δημοκρατίας, κυκλοφόρησε ακόμη μια «αυτοβιογραφία» ενός εκ των προσώπων το οποίο, για χρόνια, ενέπνεε την ελληνική Δεξιά. Το συγκρότημα Λαμπράκη, άλλη μια φορά, αναλαμβάνει να ξεπλύνει τον Γκλίξμπουργκ δίνοντάς του βήμα ώστε να ακουστεί η δική του, συχνά φανταστική, εκδοχή των ιστορικών γεγονότων.

Το κομβικό 1974 ωστόσο, η κάλπη εξόρισε οριστικά από το νεοελληνικό κρατίδιο την βασιλεία, όχι όμως και την κληρονομιά της, μέρος της οποίας κατέθετε ως όπλο στην ακυρωθείσα εκλογική διαδικασία τουλάχιστον ένας από τους υποψηφίους αρχηγούς της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Ο «Κοκός» σίγουρα δεν θα επηρέαζε το εκλογικό αποτέλεσμα. Το γενικότερο πνεύμα της αριστείας, της ευγενείας, των γαλαζοαίματων και άλλες συναφείς γελοιότητες που συνοδεύουν τον λόγο της μεταπολιτευτικής δεξιάς, σίγουρα ναι.

Ας παρακάμψουμε τη διαρκή χρήση του όρου «δελφίνοι» για όποιον διεκδικεί ένα κομματάκι εξουσίας στη Νέα Δημοκρατία, από την εποχή του Αβέρωφ έως τον Έβερτ και τον Καραμανλή τον νεότερο. Ας επικεντρωθούμε στις ιδέες που κομίζουν οι τέσσερις υποψήφιοι στο κόμμα και την Κοινωνία. Στην εξής μία: λιγότερο Κράτος, αλλά πάντα Κράτος. Κράτος το οποίο να εξυπηρετεί τους μπαταχτσήδες επιχειρηματίες και να μοιράζει μερικά ψίχουλα στην πλέμπα. Προς τα έξω υπερασπιζόμαστε το λιγότερο Κράτος-τα χώνουμε στους δημοσίους υπαλλήλους, αποθεώνουμε την ιδιωτική πρωτοβουλία, τους επενδυτές, αποστρεφόμεστε τον

κρατισμό (προσοχή, όχι τον κρατικισμό), αναδεικνύουμε την περίφημη αριστεία, τη λογική των λίγων και εκλεκτών (το ότι είναι οι δικοί μας, τα περίφημα «γαλάζια παιδιά», ουδόλως μας ενδιαφέρει), καταδικάζουμε τη βία από όπου κι αν προέρχεται (εκτός αν πρόκειται για κατασταλτικούς μηχανισμούς που διατηρούν το προνόμιο της ατιμωρησίας ή για τα «παραστρατημένα» παιδιά της ακροδεξιάς).

Ο απώτερος στόχος είναι φυσικά η κατάληψη της εξουσίας ή για να είμαστε ρεαλιστές, η διαιώνιση της κομματικής εξουσίας στα κρίσιμα πόστα. Τα κρίσιμα πόστα είναι υπηρεσίες, φορείς, υπουργεία, θεσμοί που διανέμουν το κρατικό/κοινοτικό χρήμα, πασπαλισμένο με ολίγη από καινοτομία, ευρωπαϊκή προοπτική και άλλα φανταχτερά που κρύβουνε την τεράστια φτώχεια. Αντίστοιχες παρατηρήσεις (χωρίς δελφίνους) ισχύουν για τον έτερο, ισχυρό μηχανισμό της μεταπολίτευσης, το ΠαΣοΚ.

Το θέμα μας όμως είναι ο...ΣυΡΙΖΑ.

Η αποτυχία της Νέας Δημοκρατίας να αναδείξει νέο πρόεδρο δεν είναι ούτε απόδειξη της αποτυχίας της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στο όνομα της οποίας πίνουνε νερό στη Ρηγίλλης, ούτε απόδειξη του κακού εαυτού της Δεξιάς, ούτε απόδειξη του πόσο ανίκανοι είναι οι πανέξυπνοι, πρώην Δαπίτες.

Το δυστύχημα είναι ότι για καμιά εβδομάδα θα πρέπει να ανεχτούμε στους διαδικτυακούς τοίχους μας τα γραπτά υποστηρικτών του ΣυΡΙΖΑ, οι οποίοι χλευάζουνε σε επίπεδο γηπεδικό τα τεκταινόμενα, σιωπώντας για τη δική τους πολιτική η οποία επιτίθεται χωρίς αιδώ στην κοινωνική πλειοψηφία.

Εκεί βρίσκεται η πραγματική αποτυχία της Νέας Δημοκρατίας.

Τον πυρήνα του προγράμματός της, τον νεοφιλελεύθερο κρατικισμό, τον υλοποιεί, με μαεστρία, ο Αλέξης Τσίπρας σε συνεργασία με έναν παλιό δικό της, τον Πάνο Καμμένο. Πάσχει από έλλειψη άλλων ιδεών η Νέα Δημοκρατία. Το έγραψε τέλη Σεπτεμβρίου, στην «Καθημερινή», ένα από τα σκεπτόμενα στελέχη της, ο Κώστας Χατζηδάκης: «Έχουμε χάσει τη μάχη των ιδεών εδώ

και δεκαετίες, γιατί δεν τολμούμε να υποστηρίξουμε ότι η επικράτηση της ελεύθερης οικονομίας είναι βασική προϋπόθεση για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής». Ο, κατά Μειμαράκη, ψευτράκος Τσίπρας τόλμησε να προσχωρήσει στο νεοφιλελεύθερο στρατόπεδο, θα παρατηρούσε κανείς.

Μετά τα χτεσινά, μήπως να ζητήσουν παλινόρθωση της βασιλείας; Στον «Κοκό» κι αν αρέσουνε τα ψέματα!